

Factsheet

Trimbos instituut

Netherlands Institute of Mental Health and Addiction

Middelengebruik, gokken en welzijn onder mbo-studenten 2025

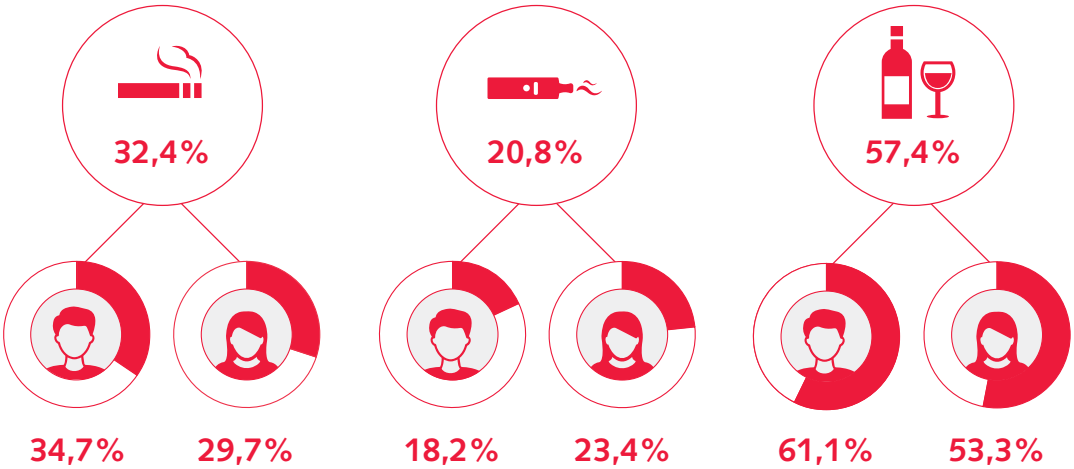
Landelijke monitorstudies bieden inzicht in hoe het middelengebruik en het welzijn zich ontwikkelen onder jongeren. Verschillende landelijke onderzoeken verzamelen gegevens over leerlingen en studenten in uiteenlopende onderwijssectoren.[1-4] De Mbo-monitor richt zich specifiek op mbo-studenten en draagt bij aan een beter begrip van hun leefstijl, welzijn en risicogedrag. De resultaten bieden belangrijke informatie voor onderzoekers, beleidsmakers, onderwijsinstellingen en preventieprofessionals.

Deze factsheet bevat de meest recente cijfers over het gebruik van alcohol, nicotine-producten, cannabis, lachgas, andere drugs en medicijnen zonder doktersvoorschrift onder mbo-studenten. Daarnaast wordt in deze meting aandacht besteed aan gokken en welzijn. De cijfers zijn afkomstig uit de Mbo-monitor, die in 2025 voor de zesde keer is uitgevoerd. Lees hier meer over de steekproef, data-verzameling en statistische analyses.

In deze rapportage kijken we naar verschillen tussen groepen mbo-studenten, ontwikkelingen sinds 2015 en vergelijkingen met 16- en 17-jarige scholieren uit het regulier voortgezet onderwijs.[2] Daarnaast besteden we aandacht aan de manier waarop mbo-studenten denken over de schadelijkheid van middelengebruik. Deze inzichten bieden aanknopingspunten voor preventie en beleid.

Kerncijfers

Laatste maand gebruik

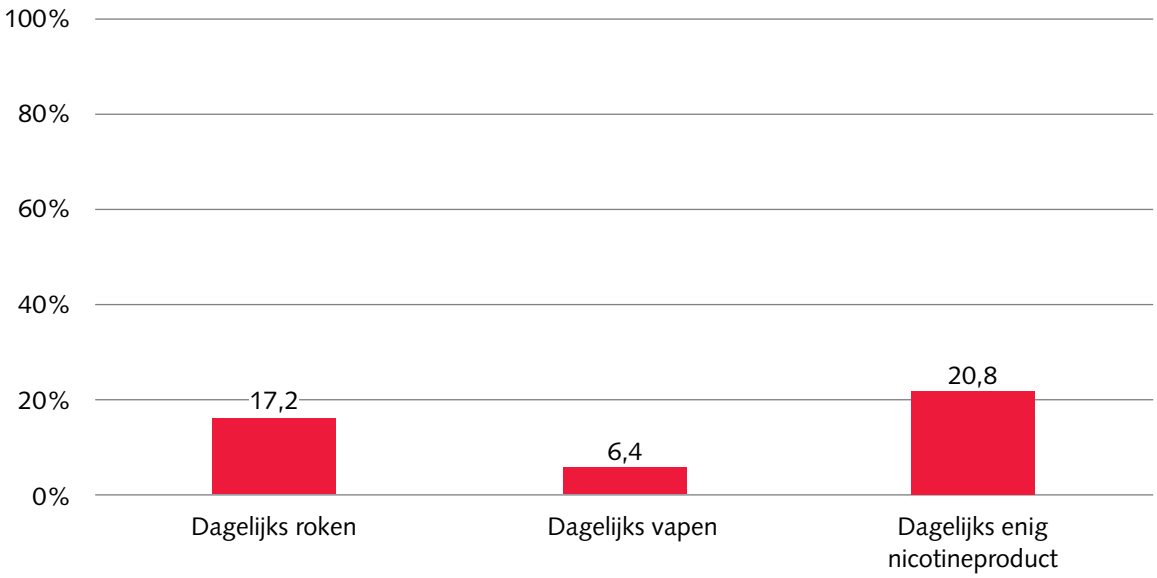

Inhoudsopgave

Kerncijfers
Samenvatting en duiding
Preventie en beleid
Roken
Vapen
Nicotinezakjes
Alcohol
Cannabis
Lachgas
Andere drugs
Schadelijkheid middelen
Vergelijking
Medicijnen
Gokken
Welzijn
Overzichtstabellen
Over het onderzoek
Referenties

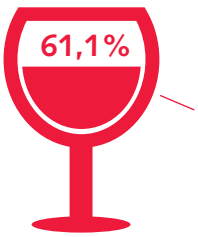
Gebruik van nicotineproducten

Eén op de vijf mbo-studenten gebruikt dagelijks één of meerdere nicotineproducten (sigaretten, vape of nicotinezakjes).

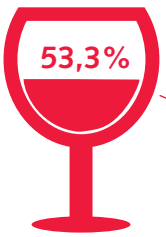
Alcohol

Jongens dronken vaker in de laatste maand dan meiden (61,1% vs. 53,3 %). Bovendien drinken jongens, wanneer zij alcohol drinken, vaker meer dan tien glazen op een weekenddag dat zij drinken.

24,8% van de drinkende jongens drinkt op een weekenddag, als zij drinken, meer dan tien glazen

Jongens

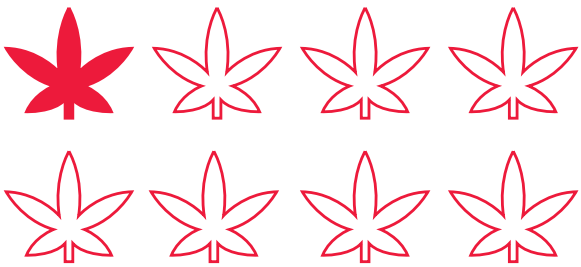

7,4% van de drinkende meiden drinkt op een weekenddag, als zij drinken, meer dan tien glazen

Meiden

Cannabis

Bijna één op de acht (11,9%) mbo'ers heeft in de laatste maand cannabis gebruikt. Ruim één op de drie (35,9%) minderjarige cannabisgebruikers koopt weleens cannabis in een coffeeshop.

Medicijnen zonder doktersvoorschrift

In het laatste jaar heeft 1,9% van de mbo-studenten zonder doktersvoorschrift Ritalin of Concerta (ADHD-medicatie) en 0,7% Modafinil gebruikt. Slaap- of kalmeringsmiddelen werden door 2,6% van de leerlingen zonder doktersvoorschrift gebruikt. Meiden deden dit vaker (3,5%) dan jongens (1,6%).

2,6%
Slaap- of kalmeringsmiddelen

1,9%
Ritalin / Concerta

0,7%
Modafinil

Samenvatting en duiding

Roken

Bijna één derde (32,4%) van de mbo-studenten rookte in de laatste maand en ruim één op de zes (17,2%) studenten rookt dagelijks. Naarmate mbo-studenten ouder zijn, neemt het aandeel dagelijkse rokers toe: van 12,5% onder 16-jarigen tot 18,3% onder 19-jarigen. Mbo-studenten van 16 en 17 jaar roken vaker dan hun leeftijdsgenoten op het voortgezet onderwijs. Bij 17-jarigen is dit bijvoorbeeld 18,8% op het mbo, tegenover 3,3% op het voortgezet onderwijs. De hogere prevalentie van roken op het mbo hangt mogelijk samen met hoe studenten de risico's van roken inschatten. Minder dan de helft ziet af en toe roken als best wel of erg schadelijk. Dagelijks roken wordt door ongeveer 87% als schadelijk gezien, terwijl dit op het voortgezet onderwijs meer dan 95% is.[2] Tussen 2015 en 2023 zien we een afname in dagelijks roken onder studenten van 16 t/m 18 jaar, maar in 2025 lijkt er weer een kleine niet significante toename te zijn in het rookgedrag. Bovendien blijft het nicotinegebruik onder mbo-studenten hoog. Onderzoek uit Amsterdam beschrijft dat nicotinegebruik onder jongeren steeds vaker verschuift van tabakssigaretten naar andere nicotineproducten zoals vapes en snus.[5] Tegelijkertijd blijkt uit onze huidige meting dat roken en vapen vaak samengaan. Dit wijst erop dat nieuwe nicotineproducten traditionele sigaretten niet altijd vervangen, maar ook naast elkaar worden gebruikt. Daarnaast blijkt dat een deel van de jongeren nog steeds tabaksproducten online koopt, ondanks het verbod op online verkoop van tabak en aanverwante producten sinds 2023.

Vapen en nicotinezakjes

Eén op de vijf (20,8%) van de mbo-studenten heeft in de laatste maand een vape gebruikt en 6,4% doet dit dagelijks. Onder 16- en 17-jarigen kwam vapen in de laatste maand en dagelijks vapen vaker voor dan onder 18-jarigen of studenten van 19 jaar en ouder. Daarnaast komt vapen vaker voor onder meiden dan onder jongens en is het gebruik van een vape hoger onder 17-jarige mbo'ers (9,8%) dan onder middelbare scholieren van dezelfde leeftijd (2,4%). Het percentage mbo'ers van 16 t/m 18 jaar dat ooit heeft gevapet is tussen 2023 en 2025 redelijk gelijk gebleven (46,9% en 43,6%) en dagelijks vapen is met 8,1% hetzelfde gebleven.

Nicotinezakjes worden niet zo vaak gebruikt als tabak en vapes: 1,8% van de mbo-studenten geeft aan dit dagelijks te gebruiken. In totaal gebruikt één op de vijf (20,8%) mbo-studenten dagelijks tenminste één nicotineproduct (tabak, vape of nicotinezakjes/snus).

Alcohol

Ruim de helft (57,4%) van de mbo-studenten geeft aan in de laatste maand alcohol gedronken te hebben. Binnen deze groep geeft 16,9% aan dat zij op een weekenddag waarop zij drinken meestal meer dan tien glazen alcohol drinken. Hierin is weinig verschil tussen jongeren van verschillende leeftijdsgroepen. Het aandeel 17-jarigen dat in het laatste jaar alcohol heeft gedronken, is groter onder scholieren in het voortgezet onderwijs dan onder mbo-studenten (75,4% vs. 67,2%). Op de lange termijn (2015-2025) zien we geen significante verandering in het alcoholgebruik onder 16- t/m 18-jarige mbo'ers. Op de korte termijn (2021-2025) zien we wel dat alcoholgebruik in de laatste maand lijkt te dalen. Deze afname sluit aan bij de bevindingen over scholieren in het voortgezet onderwijs[1,2] en bij signalen uit het Amsterdamse uitgaansleven.[5] Het lijkt erop dat jongere generaties bewuster omgaan met alcohol en bijvoorbeeld vaker kiezen voor alcoholvrije alternatieven. Dit past bij een bredere maatschappelijke ontwikkeling waarin alcoholgebruik minder vanzelfsprekend lijkt te worden. Ook onder volwassenen is het alcoholgebruik de afgelopen jaren afgenomen,[6] terwijl initiatieven die aanzetten tot bewuster alcoholgebruik, zoals de '*sober curious*'-beweging, meer aandacht hebben gekregen.

Cannabis

Cannabisgebruik komt voor bij bijna één op de vijf (18,8%) mbo-studenten in het laatste jaar en bij bijna één op de acht (11,9%) in de laatste maand. Meer jongens dan meiden gebruiken cannabis en mbo-studenten gebruiken minder vaak cannabis dan hun leeftijdgenoten op het voortgezet onderwijs. Tussen 2015 en 2025 is zowel het gebruik van cannabis ooit in het leven (van 31,9% naar 20,3%) als in de laatste maand (van 14,1% naar 9,6%) afgenomen onder 16- t/m 18-jarige mbo'ers. Op de korte termijn (2023-2025) is alleen een significante daling te zien voor het gebruik ooit in het leven. Deze ontwikkeling sluit aan bij landelijke trends onder jongeren en jongvolwassenen. Ook onder hbo-/wo-studenten is het cannabisgebruik tussen 2021 en 2025 afgenomen[3] en onder scholieren van 12- t/m 16 jaar is sprake van een daling tussen 2019 en 2025.[2] Daarnaast blijkt uit landelijke gegevens met een vergelijking met oudere volwassenen dat het cannabisgebruik in het laatste jaar tussen 2015 en 2025 alleen is afgenomen onder 18- en 19-jarigen, terwijl het gebruik in oudere leeftijdsgroepen stabiel bleef.[7] Dit wijst erop dat de afname van cannabisgebruik zich vooral voordoet onder jongere generaties. Ondanks de daling in cannabisgebruik blijft aandacht voor cannabisgebruik belangrijk. Een cannabisstoornis komt vaker voor onder 18-24 jarigen dan onder oudere leeftijdsgroepen.[8] Bovendien behoort cannabis tot de meest voorkomende middelenproblematiek in de verslavingszorg onder jongeren.[9] Daarnaast zorgt de komst van nieuwe cannabisproducten, zoals THC-vapes en edibles, voor nieuwe risico's en gezondheidsincidenten.[10]

Lachgas

Steeds minder 16- t/m 18-jarige mbo-studenten gebruiken lachgas. Het gebruik in de laatste maand is afgenomen van 5,2% in 2015 naar 0,9% in 2025. Eenzelfde ontwikkeling is zichtbaar bij scholieren[2], hbo- en wo-studenten[3], uitgaanders[11] en volwassenen[12]. Een mogelijke verklaring voor deze afname is dat lachgas in de loop der jaren minder beschikbaar is geworden. Al vóór het landelijke verbod in 2023 werden op verschillende plekken maatregelen genomen om de verkoop en het gebruik van lachgas te beperken, bijvoorbeeld via lokale regelgeving en handhaving.[13] Het verbod In 2023 kan deze ontwikkeling verder hebben versterkt.[14] Daarnaast zijn steeds meer mensen op de hoogte van de gezondheidsrisico's.[15] De daling lijkt echter in de meest recente meting niet verder door te zetten: het laatste maandgebruik onder mbo-studenten is met 0,9% vergelijkbaar aan dat in 2023. Een vergelijkbare afvlakking wordt ook gezien onder volwassenen.[12] Dit kan erop wijzen dat het gebruik inmiddels een relatief laag niveau heeft bereikt, waardoor een verdere daling minder vanzelfsprekend is. Tegelijkertijd zijn er ook signalen dat er een kleinere groep gebruikers is overgebleven die relatief frequent en soms problematisch lachgas gebruikt.[16] Ook worden nog steeds gezondheidsincidenten gerapporteerd die samenhangen met lachgasgebruik.[10] Hierdoor blijft aandacht voor preventie van belang.

Overige drugs & medicijnen

Eén op de elf (9,0%) mbo-studenten heeft in het laatste jaar tenminste één andere drug dan cannabis of lachgas gebruikt. Xtc is daarbij de meest gebruikte drug (5,9%), gevolgd door 3- of 4-MMC (4,2%) en cocaïne (3,2%). Hoewel het ooit-gebruik van 3- of 4-MMC na een verdubbeling in 2023 weer is afgenomen, blijft de groep gebruikers kwetsbaar voor gezondheidsrisico's. Sinds het verbod op 3-MMC blijkt dat middelen die onder deze naam worden verkocht vaak andere stoffen bevatten.[17] Gebruikers weten daardoor niet altijd welke psychoactieve stof zij innemen. Dit vergroot de kans op onverwachte effecten en gezondheidsproblemen. Door deze vervuiling zullen jongeren hun middel mogelijk vaker naar de testservice brengen, waar we in 2025 ook een stijging in ingeleverde 3-MMC samples zien ten opzichte van 2023.[18] De onbetrouwbare markt en de toegenomen kennis over de werking en gezondheidsrisico's van 3- en 4-MMC spelen mogelijk een rol in de gevonden daling in gebruik ten opzichte van 2023.[19] In 2025 werden stofgroepen met dezelfde chemische basisstructuur onder de Opiumwet gebracht. Hiermee moet meer grip ontstaan op de markt en het gebruik van Nieuwe Psychoactieve Stoffen (NPS), zoals 3-MMC. Het monitoren van het gebruik van NPS blijft dus belangrijk en relevant.[20]

In het laatste jaar heeft 2,6% van de mbo-studenten slaap- of kalmeringsmiddelen (benzodiazepinen) zonder doktersvoorschrift gebruikt. Daarnaast heeft 1,9% Ritalin of Concerta (ADHD-medicatie) gebruikt en minder dan 1% Modafinil. Meiden hebben ruim twee keer zo vaak slaap- of kalmeringsmiddelen gebruikt in het laatste

jaar (3,5% tegenover 1,6%) als jongens. Ten opzichte van 2023 lijkt er een afname te zijn in het gebruik van slaap- of kalmeringsmiddelen. In 2025 is de vraag echter ander gesteld, waardoor de jaren niet goed met elkaar te vergelijken zijn. Daarnaast zijn er designerbenzodiazepinen op de markt. Dit zijn middelen met een vergelijkbare werking als benzodiazepinen die illegaal verkrijgbaar zijn, bijvoorbeeld via dealers of online.[21] Omdat in het huidige onderzoek wordt gevraagd naar het gebruik van slaap- en kalmeringsmiddelen in de context van medicatie, is het mogelijk dat jongeren die designerbenzodiazepinen gebruiken zich niet herkennen in de vraagstelling. Hierdoor wordt gebruik van deze middelen mogelijk niet volledig in beeld gebracht. Tegelijkertijd laten andere bronnen zien dat designerbenzodiazepinen een groeiend aandachtspunt zijn: het aantal gemelde incidenten met deze middelen is de afgelopen jaren toegenomen[10] en in 2025 werden relatief veel informatieverzoeken over benzodiazepinen gedaan bij het Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum.[22] Daarom blijft het belangrijk om de ontwikkelingen op dit gebied te blijven volgen en te beoordelen in hoeverre de huidige vraagstelling het gebruik van deze middelen voldoende in kaart brengt.

Gokken

Naast middelengebruik is in deze meting voor het eerst aandacht besteed aan gokken. Dit sluit aan bij een groeiende maatschappelijke en beleidsmatige aandacht voor de risico's van gokken onder jongeren en jongvolwassenen. Onder mbo-studenten heeft bijna één op de zes (16,3%) online gegokt voor geld. Jongens gokken bijna zes keer zo vaak voor geld als meiden (27,3% tegenover 4,7%). Als we kijken naar de verschillende leeftijdsgroepen zien we dat 18-jarigen en 19-plussers vaker gokken dan 16- en 17-jarigen. Opvallend is dat 17-jarige mbo-studenten minder vaak gokken voor geld (12,9%) dan 17-jarigen in het voortgezet onderwijs (19,1%). Uit onderzoek van de Kansspelautoriteit blijkt dat veel jongeren direct rond hun achttiende verjaardag beginnen met online gokken.[26] In een deel van de gevallen zou het daarbij ook kunnen gaan om jongeren die al bezig waren met gokken, maar de overstap maken naar een eigen, legaal, account. Volgens de Kansspelautoriteit vormen jongvolwassenen een groep die bij gokken een verhoogd risico loopt op gokschade.[25] Daarnaast vindt de eerste kennismaking met gokken gemiddeld al plaats tussen het 8e en 12e levensjaar. Dit wijst erop dat gokken voor veel jongeren al vroeg deel uitmaakt van hun leefwereld.[26]

Welzijn

Ook welzijn is bij de huidige meting meegenomen. Emotionele problemen komen voor bij ruim één op de vijf (21,2%) mbo-studenten en bijna één op de vijf (19,5%) ervaart druk door schoolwerk. Zowel emotionele problemen als druk door schoolwerk komen vaker voor bij meiden dan bij jongens. De gemiddelde levenstevredenheid is 7,4 en ook hier scoren meiden (7,2) lager dan jongens (7,6). Daarnaast zien we dat mbo-studenten aanmerkelijk beter scoren op welzijn dan hun leeftijdsgenoten op het voortgezet onderwijs. Leerlingen op het voortgezet onderwijs ervaren bijvoorbeeld meer druk door schoolwerk. Dit is mogelijk een gevolg van het feit dat een deel van deze leerlingen van 16 en 17 jaar in hun examenjaar zitten, waardoor de ervaren druk (tijdelijk) hoger is. Anderzijds zijn mbo-studenten mogelijk beter op hun plek op de opleiding die zij volgen.

Welzijn hangt nauw samen met andere thema's zoals middelengebruik en gokken. Dit onderstreept het belang van aandacht voor welzijn bij een integrale aanpak van gezondheidsbevordering. Het welzijn van jongeren lijkt al langere tijd onder druk te staan. Zo daalde op het voortgezet onderwijs het cijfer wat meiden aan hun leven geven flink in 2021 en is dit sindsdien niet meer gestegen.[2] Ook onder hbo- en wo-studenten heeft in 2025 nog steeds de helft te maken met emotionele uitputtingsklachten.[3]

Preventie en beleid

Waar kopen mbo-studenten alcohol, tabak en cannabis?

Het verkopen van alcohol, tabak of cannabis aan minderjarigen is verboden. Toch geeft een aanzienlijke groep 16- en 17-jarigen die in de laatste maand het betreffende middel hebben gebruikt aan dat zij dit weleens zelf kopen. Bijna de helft (46,7%) van de rokende 16- en 17-jarigen koopt weleens zelf tabak. Vier op de tien (43,3%) van de drinkende minderjarigen koopt weleens zelf alcohol. Onder minderjarige cannabisgebruikers zegt bijna twee derde (66,0%) weleens cannabis te kopen. Deze percentages zijn lager dan in 2023, toen meer mbo-studenten aangaven weleens tabak (55,3%), alcohol (46,7%) of cannabis (74,7%) te kopen.

Een nalevingsonderzoek met mystery guests concludeerde dat in 2024 de naleving van alcoholverkoop bij avondwinkels, slijterijen, supermarkten en zelfstandige supermarkten is gedaald ten opzichte van 2022.[23] De naleving van tabaksverkoop is alleen bij tabaksspeciaalzaken gedaald. Hoewel de cijfers van de huidige meting erop wijzen dat minderjarigen iets minder vaak alcohol en tabak kopen dan enkele jaren geleden, blijft het belangrijk dat de naleving van alcohol- en tabaksverkoop wordt gemonitord en gehandhaafd om de verkoop aan minderjarigen terug te dringen. Het percentage minderjarigen dat deze middelen koopt, is namelijk ondanks de daling nog steeds hoog. Het verbod op de verkoop van tabak in supermarkten (2024) lijkt zichtbaar in het lagere percentage mbo-studenten dat in 2025 tabak in de supermarkt koopt, vergeleken met 2023. Het geplande verbod voor tankstations in 2030 zal voor tabak hopelijk nog een extra drempel opwerpen. Voor alcohol zijn zulke maatregelen nog beperkt.

Ruim een kwart (26,9%) van de 16-jarige en vier op de tien (40,7%) van de 17-jarige mbo-studenten die in de laatste maand cannabis hebben gebruikt, geven aan weleens cannabis te kopen in een coffeeshop. Dit is opvallend, omdat coffeeshops een waarschuwing, boete of tijdelijke sluiting opgelegd kunnen krijgen wanneer zij cannabis aan minderjarigen verkopen. In het huidige onderzoek werd bij cannabis anders dan bij alcohol en tabak niet expliciet gevraagd waar studenten zélf cannabis kopen. Mogelijk laat een deel van de studenten die hebben aangegeven weleens cannabis te kopen in de coffeeshop dit doen door oudere vrienden.

De online wereld, waaronder sociale media, is een belangrijk aandachtspunt bij het monitoren van de verkoop van middelen aan jongeren. Een inventarisatie uit 2023 concludeerde dat er nog veel onbekend is over de online drugsmarkten en dat onderzoek naar het gebruik van online kanalen voor de aankoop van drugs nodig is.[24] Snapchat is een voorbeeld van een online platform waar jongeren soms drugs kopen. Op dit moment onderzoekt de Europese Commissie of Snapchat voldoende maatregelen neemt om jongeren te beschermen tegen de verkoop van illegale producten via het platform.

Preventiedoelen en activiteiten op het mbo

Het Nederlandse preventiebeleid richt zich op het bevorderen van gezonde leefgewoonten onder jongeren. De in 2025 gepresenteerde Samenhangende Preventiestrategie bouwt voort op het Nationaal Preventieakkoord (NPA) en heeft als ambitie een gezonde generatie in 2040.[27] Naast roken, alcoholgebruik en overgewicht is hierin ook aandacht voor onder andere drugsgebruik, schermgebruik en sociale media. Hoewel er in de afgelopen jaren verschillende maatregelen zijn genomen om het gebruik van nicotineproducten en alcohol terug te dringen, werd al eerder berekend dat dit waarschijnlijk niet voldoende is om de NPA doelen te behalen.[28] De resultaten van het huidige onderzoek onderstrepen dit en laten zien dat middelengebruik onder mbo-studenten nog steeds een belangrijk aandachtspunt is. De preventiedoelen voor jongeren lijken nog verre van bereikt.

De aandacht voor vapen onder jongeren is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Hoewel vapes soms als minder schadelijk worden gezien dan sigaretten, kunnen zij zorgen voor nicotineafhankelijkheid en blootstelling aan schadelijke stoffen.[29] Om het gebruik terug te dringen is vapen onderdeel geworden van preventieprogramma's en wordt er via wetgeving geprobeerd om het gebruik van vapes terug te dringen. Zo is er een online verkoopverbod[30] van tabaksproducten en is het aantal verkooppunten van vapes in het algemeen minder geworden.[31] Daarnaast is er sinds januari 2024 een verbod op smaaktoevoeging aan vapes.[32] Het aantal jongeren wat vapet lijkt echter niet te dalen en bij mbo-studenten zien we zelfs dat vapen nog een stuk meer voorkomt dan bij hun leeftijdsgenoten op het voortgezet onderwijs.

De resultaten laten zien dat mbo-studenten een belangrijke doelgroep blijven voor preventie op het gebied van middelengebruik, gokken en welzijn. Programma's zoals Helder op School, Stijn en Gezonde School bieden scholen handvatten om hier integraal aan te werken. Daarbinnen is vroegtijdige signalering van belang, bijvoorbeeld via Testjeleefstijl.nl. De cijfers van dit rapport bieden aanknopingspunten voor deze programma's, zoals het vrijwel onveranderde rook- en vapegedrag en het kopen of laten kopen van tabak, alcohol en cannabis.

Roken

Ongeveer de helft van de mbo-studenten heeft ooit sigaretten gerookt (49,4%). Daarnaast rookte bijna één derde (32,4%) in de laatste maand en ruim één op de zes (17,2%) rookt dagelijks. Dagelijks roken komt vaker voor onder jongens (19,1%) dan onder meiden (14,8%), terwijl er voor roken ooit in het leven en roken in de laatste maand nauwelijks verschillen zijn tussen jongens en meiden (figuur 1, tabel 6).

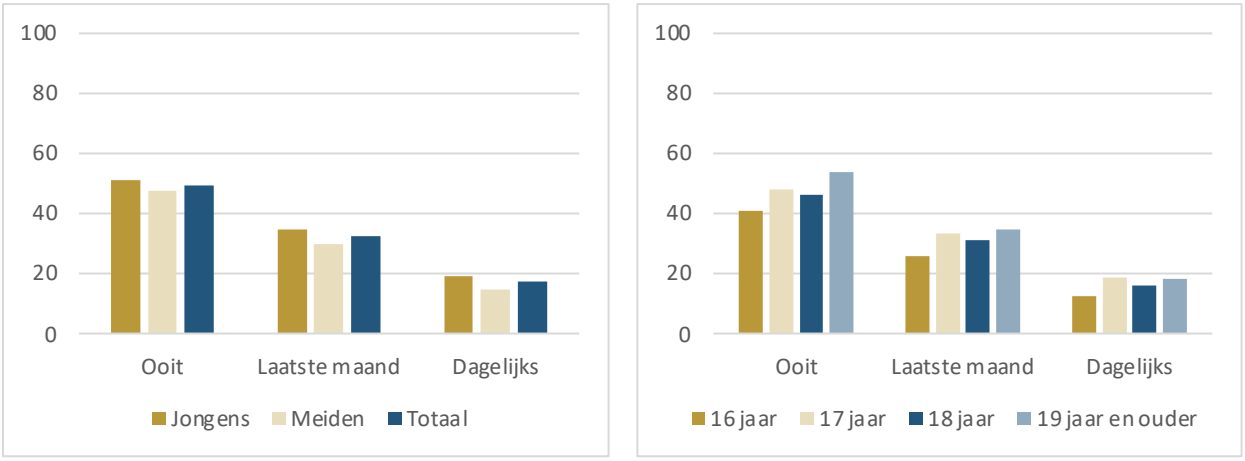
Oudere mbo-studenten roken vaker. Zowel het ooit-gebruik als het roken in de laatste maand ligt hoger onder studenten van 19 jaar en ouder dan onder 16-jarigen. Zo rookte 25,7% van de 16-jarigen in de laatste maand, tegenover 34,7% van de studenten van 19 jaar en ouder (figuur 1, tabel 7). Daarnaast rookt 18,8% van de 17-jarigen dagelijks, tegenover 12,5% van de 16-jarigen.

Trends in roken[a]

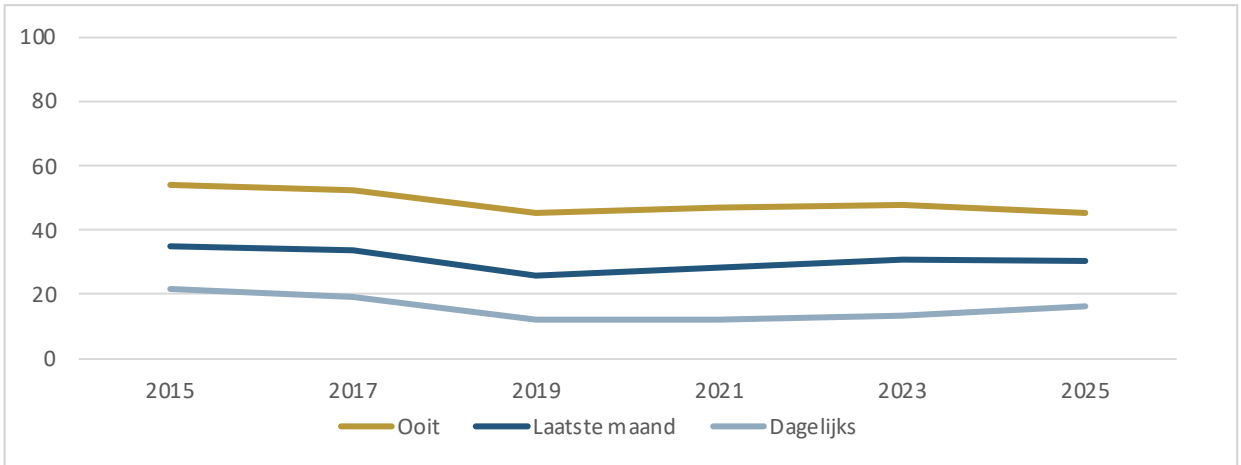
Ten opzichte van 2015 hebben in 2025 minder 16- t/m 18-jarige mbo-studenten ooit sigaretten gerookt. Het percentage is gedaald van 54,2% in 2015 naar 45,5% in 2025 (figuur 2, tabel 8). Het aantal studenten dat dagelijks rookt is tussen 2015 en 2021 gedaald van 21,5% tot 11,9%, maar is vanaf 2023 weer geleidelijk gestegen tot 16,2% in 2025 (verschil niet significant). Ooit en in de laatste maand roken is vergelijkbaar tussen 2023 en 2025 onder 16- t/m 18-jarige mbo'ers.

Als we naar de aparte leeftijdsgroepen kijken dan zien we tussen 2015 en 2025 alleen een afname in ooit en dagelijks roken onder 18-jarigen. Tussen 2023 en 2025 is roken voor de afzonderlijke leeftijden (16, 17, 18 jaar) niet significant veranderd (niet in tabel).

Figuur 1. Roken naar geslacht en leeftijd (%, 16 jaar en ouder)

Figuur 2. Trends in roken onder mbo-studenten (%, 16 t/m 18 jaar)[a]

[a] *Voor een vergelijking met eerdere metingen zijn de trendgegevens berekend voor 16 t/m 18 jarigen. Hierdoor kunnen deze afwijken van de eerder genoemde kerncijfers.*

Kopen van sigaretten

Ondanks het verbod op de verkoop van sigaretten aan minderjarigen zegt 43,4% van de 16-jarige en 48,5% van de 17-jarige mbo-studenten die in de laatste maand hebben gerookt weleens zelf sigaretten te kopen. Onder 17-jarigen zien we wel dat het percentage dat zelf sigaretten koopt is gedaald sinds 2015 (59,1%). Voor 16-jarigen zien we een daling ten opzichte van 2023, toen 50,3% aangaf weleens zelf sigaretten te kopen.

De 16- en 17-jarige studenten die zeggen weleens zelf sigaretten te kopen noemen het vaakst de tabakswinkel, online en benzinepomp als locatie waar zij deze kopen (tabel 1). De tabakswinkel en benzinepomp worden ook het vaakst genoemd door de studenten van 18 jaar en ouder. Daarnaast kopen zij ook regelmatig sigaretten bij een tijdschriftenwinkel.

Stoppen met roken

Aan studenten die roken is gevraagd of zij een stoppoging hebben gedaan in het laatste jaar en of zij deze stoppoging 24 uur of langer hebben volgehouden (serieuze stoppoging). Van de huidige rokers (tenminste één keer per week roken, n=948) heeft 40,4% een serieuze stoppoging gedaan in het afgelopen jaar en onder de dagelijkse rokers (n=652) is dit 36,3%. Het percentage huidige en dagelijkse rokers dat een serieuze stoppoging heeft gedaan is afgenomen tussen 2019 en 2025. Ook op de korte termijn zien we deze afname. In 2025 deed 41,2% van de huidige en 35,7% van de dagelijkse rokers een stoppoging, terwijl dit in 2023 nog 48,7% en 47,1% was.

Tabel 1. Studenten op het mbo die de laatste maand gerookt hebben (n=1.260): Locaties waar meestal zelf tabak gekocht wordt, naar leeftijd (% van jongeren die roken, meerdere antwoorden mogelijk)

	16 jaar	17 jaar	18 jaar	19 jaar en ouder
Koopt weleens zelf sigaretten	43,4	48,5	79,2	80,0
Waar gekocht:				
Tabakswinkel	16,4	21,2	46,0	49,7
Supermarkt	5,1	4,4	9,2	7,7
Tijdschriftenwinkel	1,1	3,5	12,4	14,5
Online	17,2	16,2	5,6	3,9
Benzinepomp	16,6	15,7	45,4	50,7
Buitenland	0,9	2,5	5,9	6,3
Dealer	3,2	3,4	1,3	0,6
Ergens anders	1,2	1,7	0,6	0,1

Vapen

Bijna de helft (42,7%) van de studenten op het mbo heeft in 2025 ooit een vape (e-sigaret) gebruikt. In de laatste maand is dit één op de vijf (20,8%) en 6,4% van de studenten vapet dagelijks. Meiden vapen vaker zowel ooit, de laatste maand als dagelijks dan jongens (figuur 3, tabel 6). Zo vapete bijna een kwart (23,4%) van de meiden op het mbo in de laatste maand en onder jongens is dit bijna één op de vijf (18,2%).

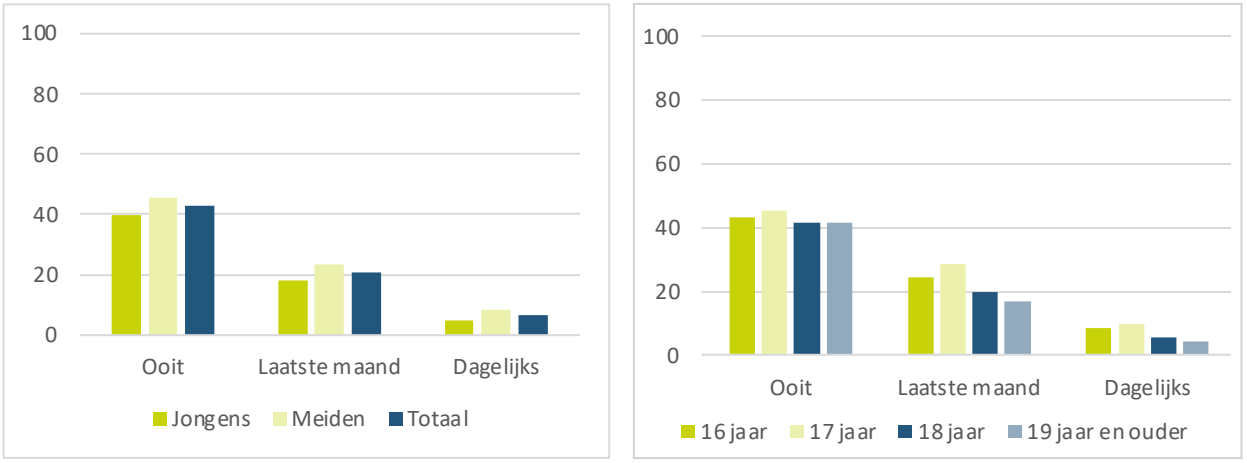
Het gebruik van een vape in de laatste maand of dagelijks komt vaker voor bij 16- en 17-jarigen dan bij mbo-studenten van 19 jaar en ouder (figuur 3, tabel 7). Ook is het gebruik hoger bij 17-jarigen dan 18-jarigen.

Trends in vapen[a-c]

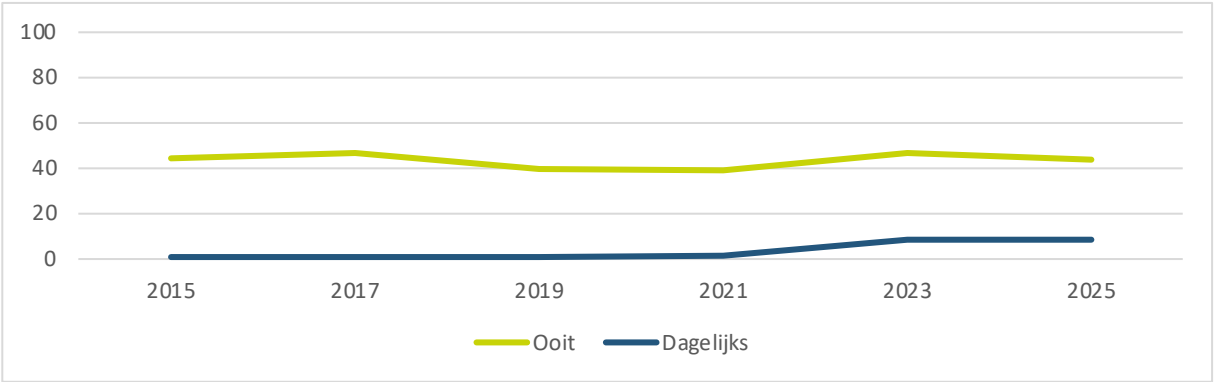
Het percentage 16- t/m 18-jarige mbo-studenten dat ooit in het leven een vape heeft gebruikt laat in de periode 2015-2025 een licht fluctuerende trend zien met een lager gebruik in 2019 en 2021 waarna het gebruik toeneemt in 2023 (figuur 4, tabel 8). In 2025 nam het vapen ooit in het leven niet meer toe. Het dagelijks gebruik van een vape is tussen 2015 en 2023 gestegen van 1,2% naar 8,1% maar blijft daarna in 2025 gelijk met 8,1%. Er zijn geen opvallende verschillen tussen de totale trend en de trends voor 16-, 17- en 18-jarigen afzonderlijk.

Op de korte termijn, tussen 2023 en 2025, is het aantal mbo'ers dat ooit heeft gevapet redelijk gelijk gebleven. Ook is er geen verandering in dagelijks vapen te zien. Wel zien we voor dagelijks vapen een niet significante stijging bij 17-jarigen (7,5% naar 9,8%), en bij 18-jarigen een niet significante daling (8,2% naar 5,7%).

Figuur 3.Gebruik van de vape/e-sigaret naar geslacht en leeftijd (%, 16 jaar en ouder)

Figuur 4. Trends in vapen onder mbo-studenten (%, 16 t/m 18 jaar)[a-c]

[a] *Het gebruik van een vape in de laatste maand is voor het eerst uitgevraagd in 2023.*
[b] *Dagelijks vapen is sinds het begin van de mbo-monitor niet altijd op dezelfde manier uitgevraagd. In 2015-2021 werd gevraagd naar (bijna) dagelijks vapen, terwijl in 2023 en 2025 werd gevraagd naar dagelijks vapen. Hierdoor zijn de cijfers niet volledig vergelijkbaar over de tijd en moet deze wijziging in de vraagstelling worden meegenomen bij de interpretatie.*
[c] *Voor een vergelijking met eerdere metingen zijn de trendgegevens berekend voor 16 t/m 18 jarigen. Hierdoor kunnen deze afwijken van de eerder genoemde kerncijfers.*

Nicotinezakjes

Onder de mbo-studenten heeft 14,3% ooit nicotinezakjes/snus* gebruikt en 1,8% gebruikt dit dagelijks. Jongens gebruiken vaker nicotinezakjes dan meiden. Zo hebben jongens (19,4%) ruim twee keer zo vaak ooit in het leven nicotinezakjes gebruikt als meiden (8,8%) en gebruikt 3,0% van de jongens tegenover 0,5% van de meiden dagelijks nicotinezakjes (tabel 6). Er zijn geen opvallende verschillen te zien in het gebruik van nicotinezakjes tussen de verschillende leeftijdsgroepen (tabel 7).

Trends in het gebruik van nicotinezakjes

Het percentage dat ooit in het leven nicotinezakjes/snus heeft gebruikt, is toegenomen sinds 2021 (tabel 8). In 2021 had 7,8% dit ooit gedaan, tegenover 14,6% in 2025. Ook in vergelijking met 2023 ligt het percentage in 2025 iets hoger, maar dit verschil is niet significant. Bij de interpretatie van deze trend is het belangrijk rekening te houden met een verandering in de vraagstelling. In 2021 werd alleen gevraagd naar het gebruik van nicotinezakjes, maar in 2023 en 2025 werd gevraagd naar snus óf nicotinezakjes. Het is mogelijk dat de toename deels verklaard kan worden door het toevoegen van 'snus' aan de vraagstelling. Vanwege het beperkte gebruik van snus in Nederland lijkt het onwaarschijnlijk dat dit de volledige toename verklaart.

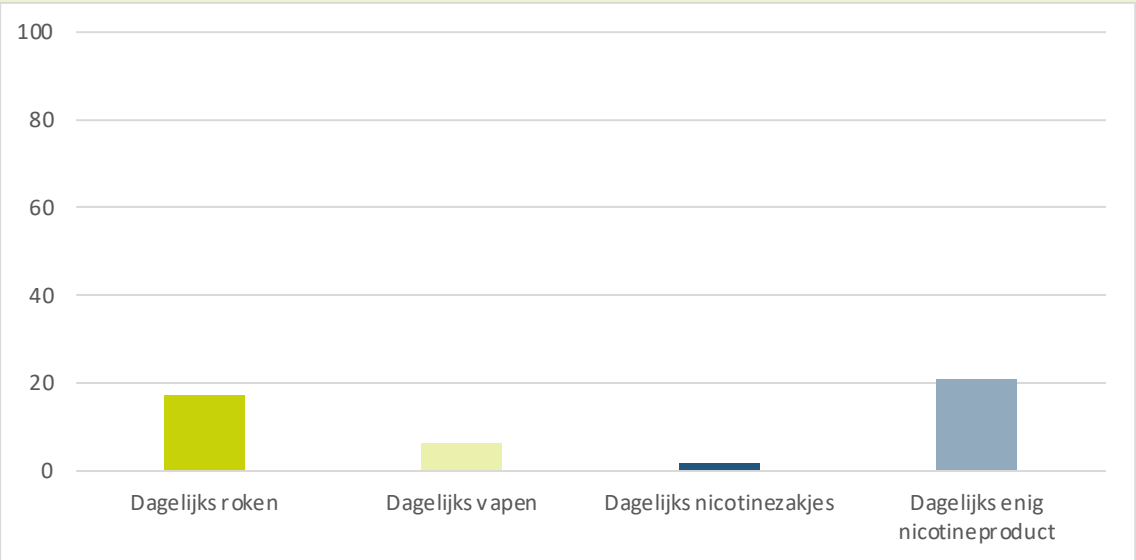
Gebruik van meerdere nicotineproducten

Ruim één op de vijf (21,6%) studenten op het mbo geeft aan in de laatste maand sigaretten te hebben gerookt of te hebben gevapet, en 15,8% heeft dit beide gedaan. Verder geeft meer dan één op de zes (16,9%) mbo'ers aan dagelijks te roken of te vapen en doet 3,4% dit dagelijks beide.

Van de studenten die dagelijks roken, gebruikt één op de vijf (20,6%) ook dagelijks een vape/e-sigaret. Andersom zien we dat van de mbo-studenten die dagelijks vapen, ruim de helft (53,8%) ook dagelijks rookt. Een aanzienlijk deel van de mbo'ers gebruikt dus meerdere nicotineproducten.

In totaal, heeft de meerderheid (56,7%) van de mbo-studenten tenminste ooit één nicotineproduct gebruikt (sigaretten, vape/e-sigaret of nicotinezakjes) (figuur 5). Eén op de vijf (20,8%) gebruikt dagelijks tenminste één van deze nicotineproducten.

Figuur 5. Dagelijks gebruik van nicotineproducten onder mbo-studenten (%, 16 jaar en ouder)

* *Nicotinezakjes bevatten een poeder, nicotine in verschillende hoeveelheden en een toegevoegde smaak. Het zakje is doorlaatbaar voor speeksel en opgeloste stoffen. Het wordt bij gebruik tussen wang en tandvlees geplaatst. In Nederland worden nicotinezakjes ook vaak "snus" genoemd. Dit is onterecht, omdat nicotinezakjes i.t.t. snus geen tabak bevatten en het dus een ander product betreft. Echte snus (met tabak dus) wordt in Nederland maar heel weinig gebruikt.*

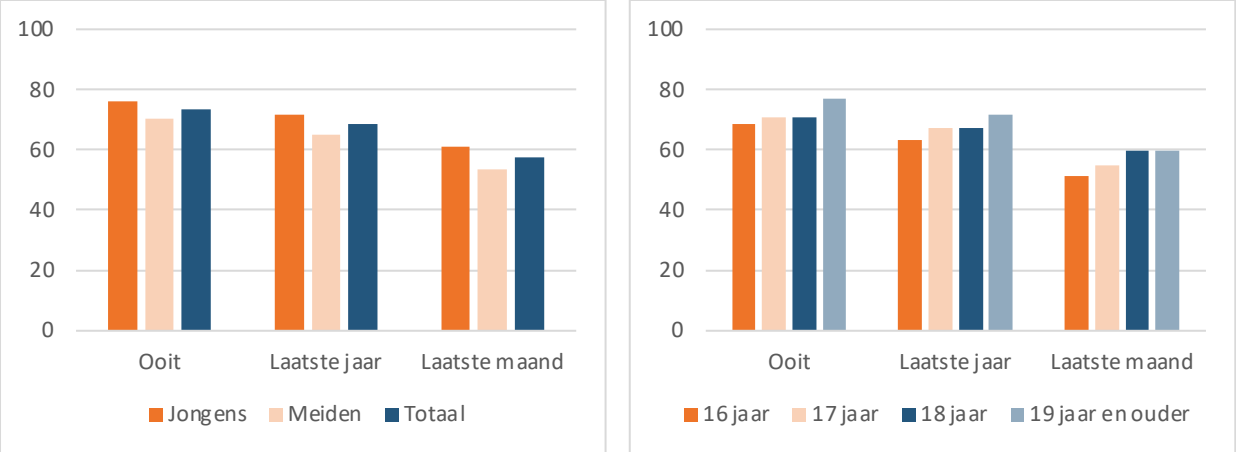
Alcohol

Bijna driekwart van de mbo-studenten (73,3%) heeft ooit alcohol gedronken en ongeveer twee derde heeft dit in het laatste jaar gedaan (68,7%). In de laatste maand heeft 57,4% gedronken, en 16,9% van deze groep (*n*=2.243) zegt op een weekenddag waarop zij drinken meestal meer dan tien glazen alcohol te drinken.

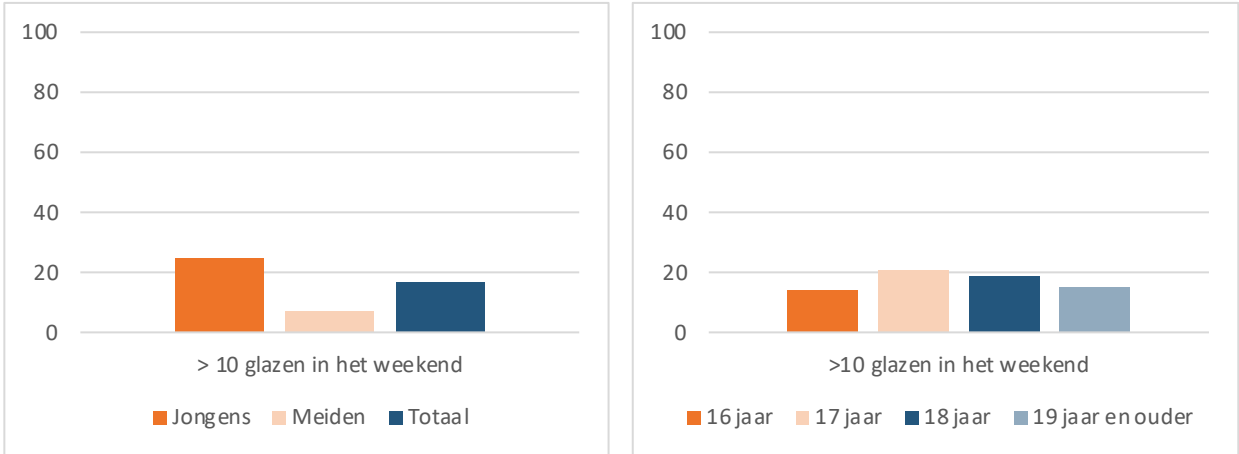
Jongens drinken vaker dan meiden, dit geldt voor ooit, het laatste jaar én de laatste maand (figuur 6, tabel 6). Ook drinken jongens die in de laatste maand alcohol hebben gedronken ruim drie keer zo vaak als meiden meer dan tien glazen op een weekenddag (24,8% vs. 7,4%).

Voor ooit, laatste jaar en laatste maand alcoholgebruik zien we een lichte stijging naarmate mbo-studenten ouder zijn (figuur 6, tabel 7). Zo hebben studenten van 19 jaar en ouder vaker ooit gedronken dan 18-jarigen en vaker in het laatste jaar gedronken dan 16-jarige studenten. De meeste verschillen tussen leeftijdsgroepen zijn echter niet significant. Het drinken van tien glazen of meer op een weekenddag lijkt het meest voor te komen onder 17- en 18-jarige studenten, maar alleen het verschil tussen 17 en 16 jaar is significant (figuur 7). Zo geeft 14,5% van de 16-jarigen aan meer dan tien glazen op een weekenddag te drinken tegenover 21,1% van de 17-jarigen.

Figuur 6. Alcoholgebruik naar geslacht en leeftijd (%, 16 jaar en ouder)

Figuur 7. Meer dan tien glazen op een weekenddag gedronken (onder de laatste maand gebruikers, n=2.243) naar geslacht en leeftijd (%, 16 jaar en ouder)

Trends in alcoholgebruik[a-c]

Tussen 2015 en 2025 is het ooit en laatste maand gebruik van alcohol onder mbo-studenten van 16 t/m 18 jaar geleidelijk gedaald (figuur 8, tabel 8). Dit geldt ook voor de afzonderlijke leeftijden (16, 17, 18 jaar).

Ten opzichte van 2023 is zowel het percentage studenten dat ooit in het leven als in de laatste maand alcohol heeft gedronken iets gedaald in 2025, maar deze dalingen zijn niet significant. De daling lijkt het meest aanwezig bij 16- en 18-jarigen, maar ook bij de afzonderlijke leeftijdsgroepen zijn de dalingen niet significant.

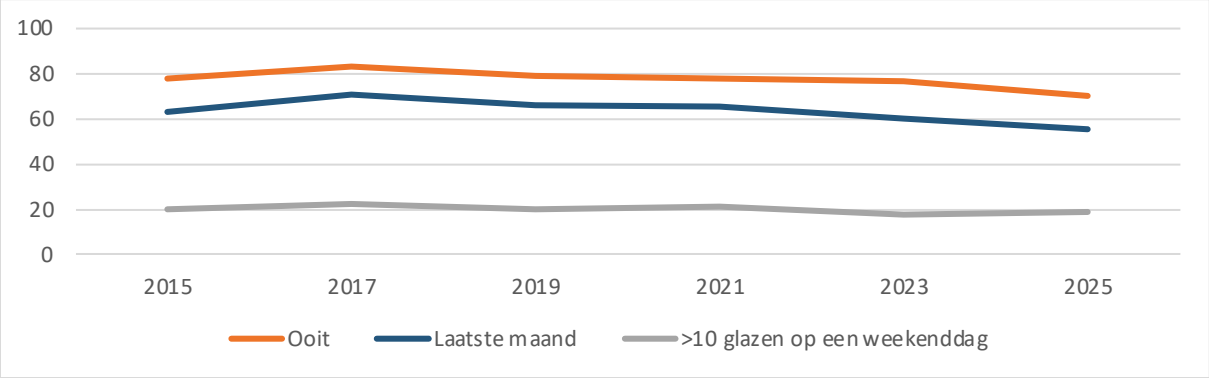
Het percentage mbo-studenten dat in de laatste maand heeft gedronken en zegt op een weekenddag meestal meer dan tien glazen alcohol te drinken, is tussen 2015 en 2025 redelijk stabiel gebleven. Tussen 2023 en 2025 is ook geen verandering te zien.

Kopen van alcohol

Van de mbo-studenten die in de laatste maand alcohol hebben gedronken geeft 40,4% van de 16-jarigen en 45,1% van de 17-jarigen aan weleens zelf alcohol te kopen (tabel 2). Ten opzichte van 2023 is het aandeel 16-jarigen dat zelf alcohol koopt iets afgenomen, maar niet significant (van 48,0% naar 40,4%). Onder 17-jarigen is dit gelijk gebleven (45,8% en 45,1%).

In alle leeftijdsgroepen worden de supermarkt, café/bar en discotheek of club relatief vaak als locatie genoemd waar studenten alcohol kopen. Daarnaast kopen 18-jarigen en 19-plussers alcohol in de slijterij en minderjarige studenten (16 en 17 jaar) relatief vaak in een hok, schuur of keet.

Figuur 8. Trends in alcoholgebruik onder mbo-studenten (%, 16 t/m 18 jaar)[a-c]

[a] Er zijn geen trendgegevens beschikbaar van het laatste jaar gebruik van alcohol aangezien dit voor het eerst is uitgevraagd in 2023.
[b] Meer dan tien glazen op een weekenddag is weergegeven als percentage van de laatste maand gebruikers.
[c] Voor een vergelijking met eerdere metingen zijn de trendgegevens berekend voor 16 t/m 18 jarigen. Hierdoor kunnen deze afwijken van de eerder genoemde kerncijfers.

Tabel 2. Mbo-studenten die alcohol drinken (laatste maand gedronken, n=2.243): Locaties waar meestal zelf alcohol gekocht wordt, naar leeftijd (% van jongeren die drinken, meerdere antwoorden mogelijk)

	16 jaar	17 jaar	18 jaar	19 jaar en ouder
Koopt weleens zelf alcohol	40,4	45,1	85,7	95,4
Waar gekocht:				
Supermarkt	16,8	20,7	71,6	78,1
Slijterij	9,7	11,6	39,0	52,3
Café of bar	19,3	20,1	50,6	58,1
Discotheek of club	13,8	18,0	40,2	38,9
Sportkantine	10,5	9,0	20,0	18,5
Snackbar	4,1	4,7	7,9	5,5
Buitenland	0,7	0,5	0,9	0,2
Hok, keet of schuur	19,6	15,1	17,9	14,1
Thuisbezorgservice	2,0	1,7	1,8	2,2
Internet, online	3,7	3,1	1,1	0,9
Ergens anders	0,0	0,4	0,2	0,4

Cannabis

Cannabis werd door 28,1% van de mbo-studenten ooit in het leven gebruikt. Daarnaast heeft 18,8% cannabis in het laatste jaar gebruikt en 11,9% in de laatste maand. Jongens gebruiken vaker ooit, in het laatste jaar en in de laatste maand cannabis dan meiden (figuur 9, tabel 6).

Het gebruik van cannabis (ooit in het leven, in het laatste jaar en in de laatste maand) stijgt met de leeftijd. Tussen 16- en 17 jaar neemt het gebruik toe en het gebruik is het hoogste onder mbo-studenten van 19 jaar en ouder (figuur 9, tabel 7).

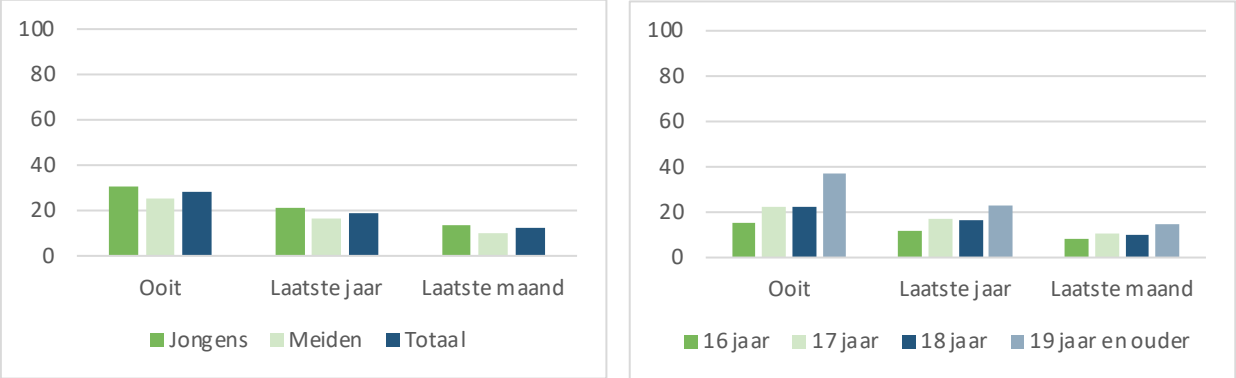
Van de mbo-studenten die in de laatste maand cannabis hebben gebruikt (*n*=446) geeft 39,8% van de studenten aan dat zij meeroken of minder dan 1 joint per keer roken, of dat zij nooit een joint roken. De studenten die één of meer joints per keer roken, roken gemiddeld 2,5 joints als zij cannabis roken. Jongens roken gemiddeld iets meer joints per keer dan meiden en 17-jarigen lijken de meeste joints per keer te roken. De verschillen tussen jongens en meiden en tussen leeftijdsgroepen zijn echter niet significant.

Onder de studenten die de laatste maand cannabis hebben gebruikt, heeft 29,7% dit weleens tijdens schooltijd gedaan (in de pauze of een tussenuur). Dit verschilt niet tussen jongens en meiden of tussen de leeftijdsgroepen.

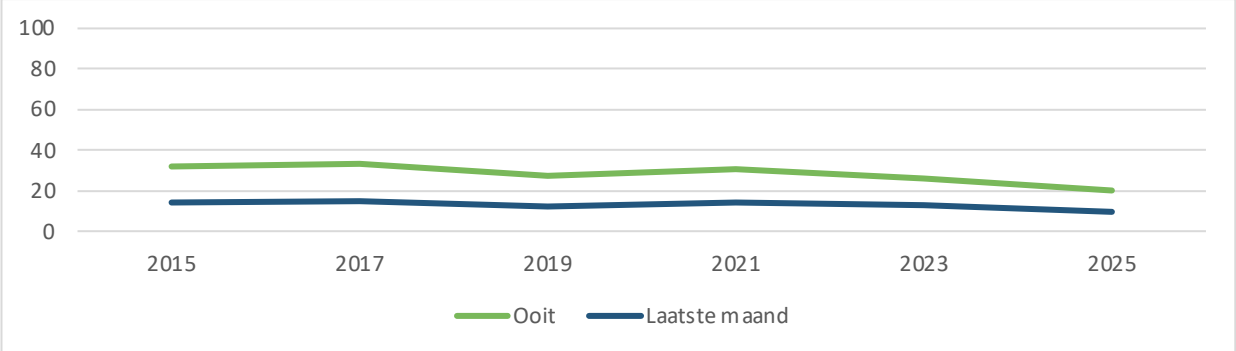
Trends in het gebruik van cannabis[a]

Sinds 2015 is het ooit gebruik van cannabis onder 16- t/m 18-jarige mbo-studenten afgenomen van 31,9% naar 20,3% in 2025. Het gebruik in de laatste maand bleef tussen 2015 en 2023 relatief stabiel rond de 13% (figuur 10, tabel 8), maar daalde in 2025 naar 9,6%. De afzonderlijke trends voor 16-, 17- en 18-jarigen laten een vergelijkbaar patroon zien, al zijn deze veranderingen niet statistisch significant.
Op de korte termijn (2023-2025) is het gebruik van cannabis ooit in het leven afgenomen van 25,9% naar 20,3%. Ook het laatste maand gebruik is in deze periode iets gedaald, maar dit is niet significant. Voor de afzonderlijke leeftijdsgroepen zijn er geen duidelijke verschillen tussen de jaren, behalve voor gebruik ooit in het leven onder 18-jarigen. Dit is afgenomen van 32,1% in 2023 naar 22,3% in 2025.

Figuur 9. Cannabisgebruik naar geslacht en leeftijd (%, 16 jaar en ouder)

Figuur 10. Trends in gebruik van cannabis onder mbo-studenten (%, 16 t/m 18 jaar)[a]

[a] *Voor een vergelijking met eerdere metingen zijn de trendgegevens berekend voor 16 t/m 18 jarigen. Hierdoor kunnen deze afwijken van de eerder genoemde kerncijfers.*

Kopen van cannabis

Onder de minderjarige (16 en 17 jaar) mbo-studenten die de laatste maand cannabis hebben gebruikt, geeft 66,0% aan dat zij weleens zelf cannabis kopen (tabel 3). Dit lijkt lager dan in 2023, toen 74,7% dit aangaf, maar dit verschil is niet significant. Minderjarigen hebben geen toegang tot de coffeeshop, toch zegt in 2025 35,9% van de 16- en 17-jarige mbo-studenten weleens cannabis in een coffeeshop te kopen. Dit is vergelijkbaar met 2023. Aan studenten wordt gevraagd waar zij cannabis kopen, maar niet expliciet waar ze dit zélf kopen. Het is dus mogelijk dat studenten die aan hebben gegeven cannabis in de coffeeshop te kopen dit door vrienden laten doen.

Naast coffeeshops wordt ook het kopen bij een dealer thuis regelmatig genoemd, vooral door 16- en 17-jarigen relatief vaak (respectievelijk 23,0 en 29,8%). Ook kopen minderjarige mbo'ers relatief vaak cannabis online (bijvoorbeeld Snapchat, WhatsApp, Telegram, Instagram of via een website).

Tabel 3. Mbo-studenten die de laatste maand cannabis hebben gebruikt (n=446): Locaties waar cannabis gekocht wordt, naar leeftijd (% van jongeren die cannabis gebruiken, meerdere antwoorden mogelijk)

	16 jaar	17 jaar	18 jaar	19 jaar en ouder
Koopt weleens cannabis	63,8	67,2	85,1	84,8
Waar gekocht:				
In een coffeeshop	26,9	40,7	75,6	77,8
Bij een dealer thuis	23,0	29,8	23,5	14,7
Bij iemand anders thuis	12,8	12,7	12,3	4,9
Op of rond school	3,9	2,8	0,0	0,8
Bij dealer maar plaats onbekend	4,0	0,0	0,0	1,7
In een park	13,9	7,0	8,4	1,7
In een webshop	2,0	2,7	0,0	0,9
Online	18,6	14,6	6,3	1,3
Ergens anders	0,0	1,8	0,0	0,4

Lachgas

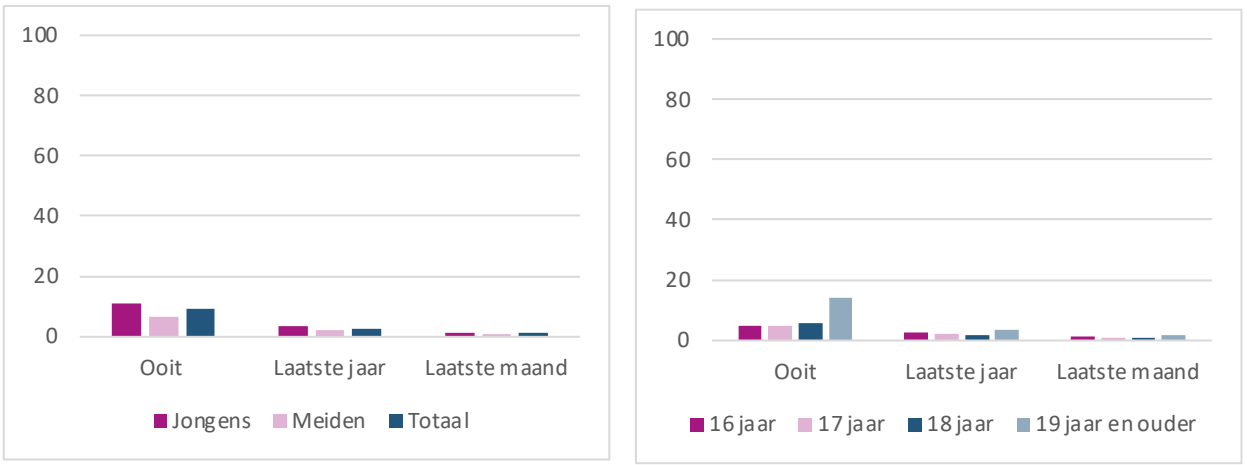
Bijna één op de tien (9,2%) studenten van het mbo heeft ooit lachgas gebruikt. Het gebruik in het laatste jaar (2,7%) en in de laatste maand (1,3%) ligt aanzienlijk lager. Jongens rapporteren vaker dat zij ooit lachgas hebben gebruikt dan meiden (11,1% versus 6,6%) (figuur 11, tabel 6). Ook zien we dat het gebruik van lachgas ooit in het leven en in het laatste jaar vaker voorkomt bij oudere mbo-studenten. Zo heeft ruim één op de acht (13,9%) 19-plussers ooit lachgas gebruikt, terwijl dit onder 16-jarige mbo'ers ongeveer één op de twintig (4,8%) is (figuur 11, tabel 7). Daarnaast heeft 3,5% van de 19-plussers lachgas in het laatste jaar gebruikt, tegenover 1,7% van de 18-jarigen. Lachgasgebruik in de laatste maand verschilt niet tussen de leeftijdsgroepen.

Trends in het gebruik van lachgas[a,b]

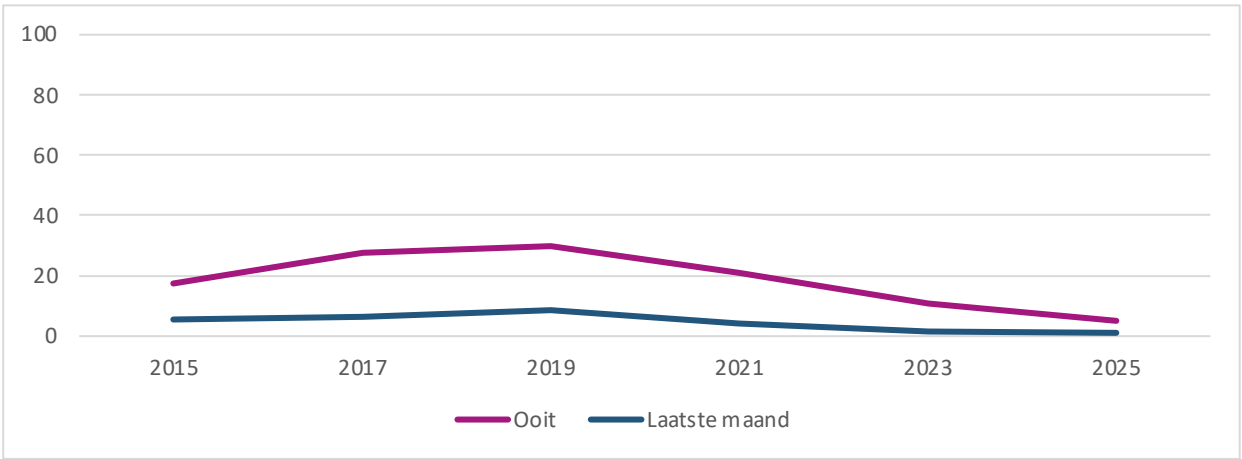
Het aandeel 16- t/m 18-jarige mbo-studenten dat ooit lachgas heeft gebruikt ligt in 2025 op het laagste niveau sinds de start van de metingen (5,1%) (figuur 12, tabel 8). Er is een duidelijke piek geweest in lachgasgebruik tussen 2017 en 2019 en het gebruik is sindsdien gedaald tot het huidige niveau. Bij gebruik in de laatste maand zien we een vergelijkbaar patroon, met een daling van 5,2% naar 0,9% tussen 2015 en 2025 en een piek in 2019 (8,3%).

Ten opzichte van 2023 nam het ooit-gebruik van lachgas verder af, van 10,5% naar 5,1%. Het gebruik in de laatste maand lag in 2025 eveneens lager, al is deze afname niet significant. De daling in ooit-gebruik tussen 2023 en 2025 is vooral zichtbaar onder 17- en 18-jarige mbo-studenten.

Figuur 11. Gebruik van lachgas naar geslacht en leeftijd (%, 16 jaar en ouder)

Figuur 12. Trends in gebruik van lachgas onder mbo-studenten (%, 16 t/m 18 jaar)[a,b]

[a] *Het gebruik van lachgas in het laatste jaar is voor het eerst uitgevraagd in 2023.*

[b] *Voor een vergelijking met eerdere metingen zijn de trendgegevens berekend voor 16 t/m 18 jarigen. Hierdoor kunnen deze afwijken van de eerder genoemde kerncijfers.*

Andere drugs

Ongeveer één op de zeven (14,4%) mbo-studenten geeft aan ooit tenminste één drug* (anders dan cannabis en lachgas) te hebben gebruikt en ruim één op de tien (9,0%) heeft dit in het laatste jaar nog gedaan (tabel 4). Xtc is de meest gebruikte drug (afgezien van cannabis) onder mbo'ers. Ruim één op de tien (10,5%) geeft aan ooit xtc te hebben gebruikt en 5,9% gebruikte xtc in het laatste jaar. Daarna volgen 3-/4-MMC (7,5%), en cocaïne (6,9%) en truffels (5,2%). 2C-B en LSD werden het minst vaak ooit in het leven gebruikt (respectievelijk 3,4% en 2,5%).

Jongens rapporteren vaker dat zij ooit in het leven of in het laatste jaar tenminste één drug hebben gebruikt (tabel 6). Ook voor verschillende afzonderlijke middelen, waaronder cocaïne, 3-/4-MMC, truffels, paddo's, 2C-B en LSD, ligt het ooit-gebruik hoger onder jongens (niet in tabel). Voor cocaïne, paddo's en truffels geldt dit ook voor het gebruik in het laatste jaar. Studenten van 19 jaar en ouder hebben de meeste middelen vaker ooit in het leven of in het laatste jaar gebruikt dan de andere leeftijdsgroepen (tabel 7).

Combigebruik alcohol en drugs

Aan de mbo-studenten is gevraagd of zij weleens meerdere drugs op één dag of één avond gebruiken. Ruim één op de zeven (14,5%) combineert weleens alcohol én drugs. Alcohol wordt het vaakst gecombineerd met wiet of hasj (11,6%), gevolgd door 3-/4-MMC (3,0%), xtc (2,9%), cocaïne (2,0%) of amfetamine (1,4%). Alle andere combinaties van alcohol met drugs worden door minder dan 1% van de mbo'ers genoemd.

Ook combineert 5,4% van de mbo-studenten weleens meerdere drugs op één dag of avond. De combinatie xtc en wiet/hasj of 3-/4-MMC samen met andere drugs worden het meest genoemd (beide 2,5%), gevolgd door xtc met cocaïne of amfetamine (beide 1,0%). Minder dan 1% noemt het gebruik van andere combinaties.

Tabel 4. Gebruik van overige drugs ooit in het leven en in het laatste jaar door mbo-studenten (%, 16 jaar en ouder)

	Ooit	Laatste jaar
Xtc	10,5	5,9
3-/4-MMC	7,5	4,2
Cocaïne	6,9	3,2
Truffels	5,2	1,9
Ketamine	4,7	2,3
Amfetamine	4,6	2,1
Paddo's	3,8	1,3
2C-B	3,4	1,1
LSD	2,5	0,9
Tenminste één van de bovenstaande drugs	**14,4**	**9,0**

** Dit betreft het gebruik van: xtc, 3-/4-MMC cocaïne, truffels, ketamine, amfetamine, paddo's, 2C-B en LSD.*

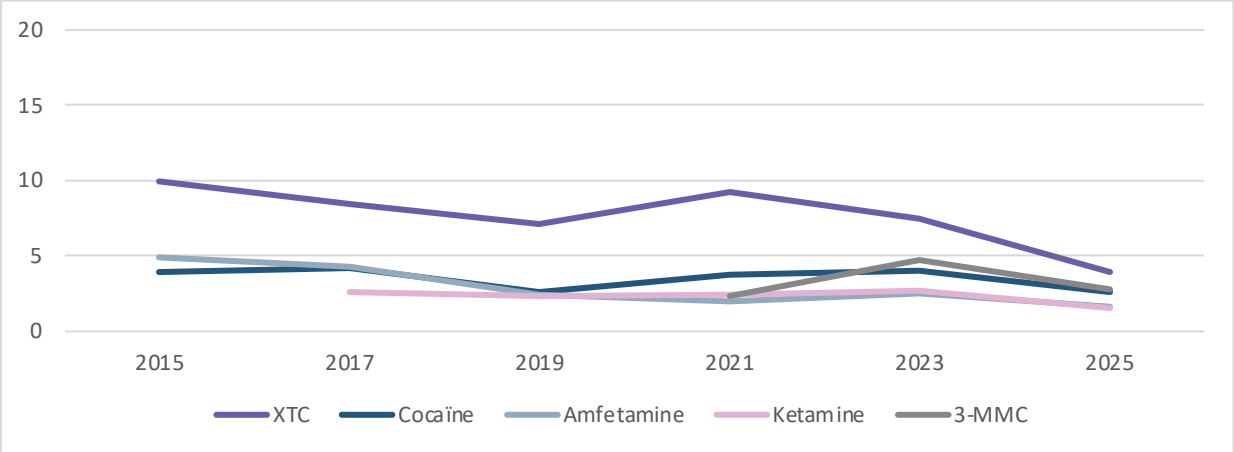
Trends in het gebruik van drugs[a,b]

Tussen 2015 en 2025 is het ooit-gebruik van verschillende drugs onder 16- t/m 18-jarige mbo-studenten afgenomen. Voor xtc zien we een daling van 9,9% naar 3,9%, voor amfetamine van 4,9% naar 1,6% en voor paddo's van 3,9% naar 1,8% (figuur 13, tabel 8). Het ooit-gebruik van cocaïne en LSD is stabiel gebleven in deze periode. Ketamine en 2C-B zijn voor het eerst uitgevraagd in 2017 en 3-/4-MMC is voor het eerst uitgevraagd in 2021. Sinds 2017 is het aandeel mbo-studenten dat ooit ketamine of 2C-B heeft gebruikt iets afgenomen, maar dit verschil is niet significant. Voor 3-/4-MMC zien we een piek in 2023, maar in 2025 is het aandeel mbo'ers dat dit ooit heeft gebruikt weer vergelijkbaar met 2021.

Het laatste maand gebruik is uitgevraagd voor xtc en cocaïne. Voor xtc is het gebruik gedaald van 3,7% in 2015 naar 1,2% in 2025, maar we zien in deze periode geen significante daling voor het laatste maand gebruik van cocaïne.

Op de korte termijn is ook voor verschillende drugs een afname in gebruik te zien. Het percentage mbo-studenten dat ooit xtc, 3-/4-MMC en 2C-B heeft gebruikt is tussen 2023 en 2025 gedaald. Daarnaast is het laatste maand gebruik van xtc afgenomen in deze periode.

Figuur 13. Trends in het ooit gebruik van xtc, cocaïne, ketamine, amfetamine en paddo's onder mbo-studenten (%, 16 t/m 18 jaar)[a,b]

[a] *Het gebruik van ketamine is gemeten vanaf 2017, 3-/4-MMC is gemeten vanaf 2021.*
[b] *Voor een vergelijking met eerdere metingen zijn de trendgegevens berekend voor 16 t/m 18 jarigen. Hierdoor kunnen deze afwijken van de eerder genoemde kerncijfers.*

Schadelijkheid middelen

Aan mbo-studenten is gevraagd hoe schadelijk ze denken dat het gebruik van verschillende middelen is. Iets minder dan de helft (42,2%) van de mbo'ers ziet af en toe roken als best wel of erg schadelijk (tabel 5). Bijna negen op de tien (87,1%) denkt dat dagelijks roken best wel of erg schadelijk is. Ook regelmatig vapen wordt door een grote meerderheid (84,5%) als best wel of erg schadelijk gezien. Voor gebruikspatronen van alcohol zien we vergelijkbare percentages: twee derde (67,3%) ziet het drinken van één of twee drankjes per dag als schadelijk en bijna twee derde (63,8%) vindt dit voor ieder weekend vijf of meer glazen alcohol drinken. Af en toe wiet of hasj gebruiken wordt door de helft (50,8%) van de studenten als best wel of erg schadelijk gezien. Voor dagelijks gebruikt ligt dit aanzienlijk hoger: 82,3% ziet dit als best wel of erg schadelijk. Verder geeft bijna driekwart van de studenten aan dat zij het af en toe gebruiken van xtc als best wel of erg schadelijk zien.

Er zijn een paar duidelijke verschillen tussen leeftijdsgroepen te zien. Zo stijgt het percentage dat af en toe roken best wel of erg schadelijk vindt met de leeftijd: 33,4% van de 16-jarigen vindt af en toe roken schadelijk en onder 19 jaar en ouder is dit 46,7%. Af en toe wiet of hasj roken en af en toe xtc gebruiken worden juist door mbo-studenten van 19 jaar en ouder minder vaak als schadelijk gezien dan de jongere studenten.

Het lijkt erop dat mbo-studenten af en toe of dagelijks roken minder vaak als best wel/erg schadelijk zien dan 16- en 17-jarigen op het voortgezet onderwijs. Van de 16-jarigen op het voortgezet onderwijs vindt 46,8% af en toe roken best wel/erg schadelijk en bij de 17-jarigen is dit 53,3% (niet in tabel). Daarnaast ziet 95,9% van de 16-jarigen en 97,5% van de 17-jarigen dagelijks roken als schadelijk.

Tabel 5. Schadelijkheid (lichamelijk of anders) van verschillende vormen van middelengebruik volgens studenten (naar leeftijd en totaal, %)

	16 jaar	17 jaar	18 jaar	19 jaar en ouder	Totaal
Student vindt het best wel/erg schadelijk…					
Roken					
… af en toe roken	33,4	37,0	43,5	46,7	42,2
… dagelijks	86,5	88,4	86,0	87,1	87,1
Vapen					
… regelmatig	83,4	86,0	83,9	84,4	84,5
Alcohol drinken					
… ieder weekend vijf of meer glazen	61,6	61,1	61,7	66,4	63,8
… elke dag één of twee glazen	66,2	67,0	65,6	68,4	67,3
Wiet of hasj roken					
… af en toe	60,3	53,3	55,0	45,1	50,8
… iedere dag	82,9	84,9	83,5	80,5	82,3
Xtc gebruiken					
… af en toe	77,3	73,9	73,0	65,3	70,2

Vergelijking middelengebruik met het voorgezet onderwijs

We vergelijken de prevalenties op het mbo met middelengebruik van 16- en 17-jarige scholieren op het voortgezet onderwijs uit het HBSC-onderzoek 2025 om een beeld te krijgen van de verschillen in middelengebruik tussen het mbo en het regulier voortgezet onderwijs.[2] Hierbij moet opgemerkt worden dat de 17-jarige scholieren van het voortgezet onderwijs met name bestaan uit havo (35,2%) en vwo-scholieren (59,2%) en slechts voor een klein deel uit vmbo-scholieren (5,6%).

Onder de 16-jarigen wordt vaker dagelijks en in de laatste maand gerookt en gevapet door mbo-studenten dan onder hun leeftijdsgenoten op het voortgezet onderwijs (tabel 7). Aan de andere kant hebben 16-jarigen op het voortgezet onderwijs juist vaker alcohol gedronken in het afgelopen jaar dan mbo-studenten van 16 jaar. Verder is ook het ooit en laatste jaar cannabisgebruik lager op het mbo dan op het voortgezet onderwijs.

17-jarigen op het mbo roken en vapen vaker dan hun leeftijdsgenoten op het voortgezet onderwijs, zowel in de laatste maand als dagelijks. Daarentegen komt alcoholgebruik in het laatste jaar vaker voor op het voortgezet onderwijs. Ook hebben leerlingen op het voortgezet onderwijs vaker ooit in het leven cannabis gebruikt.

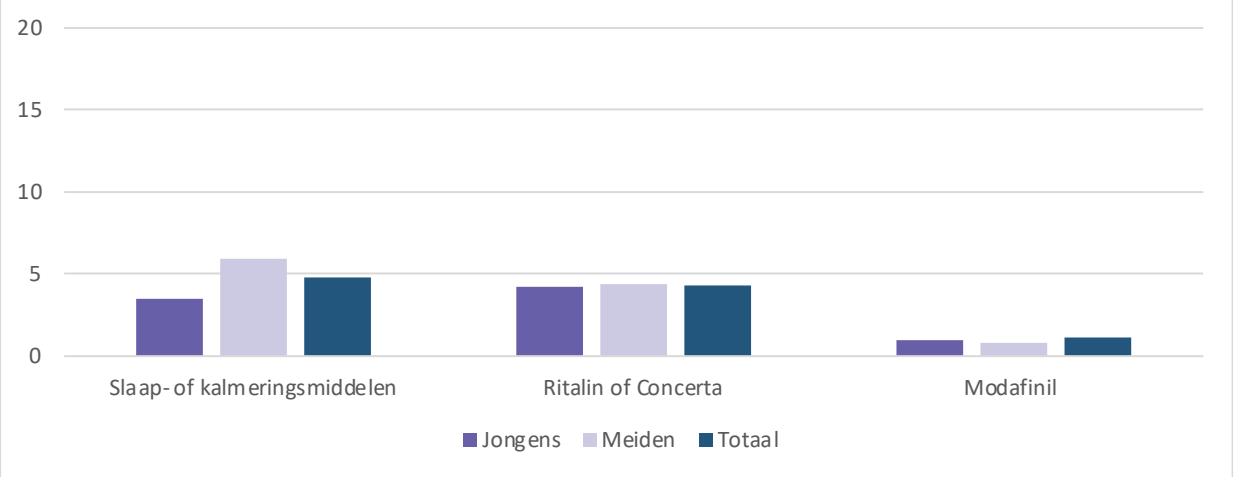

Medicijnen zonder doktersvoorschrift

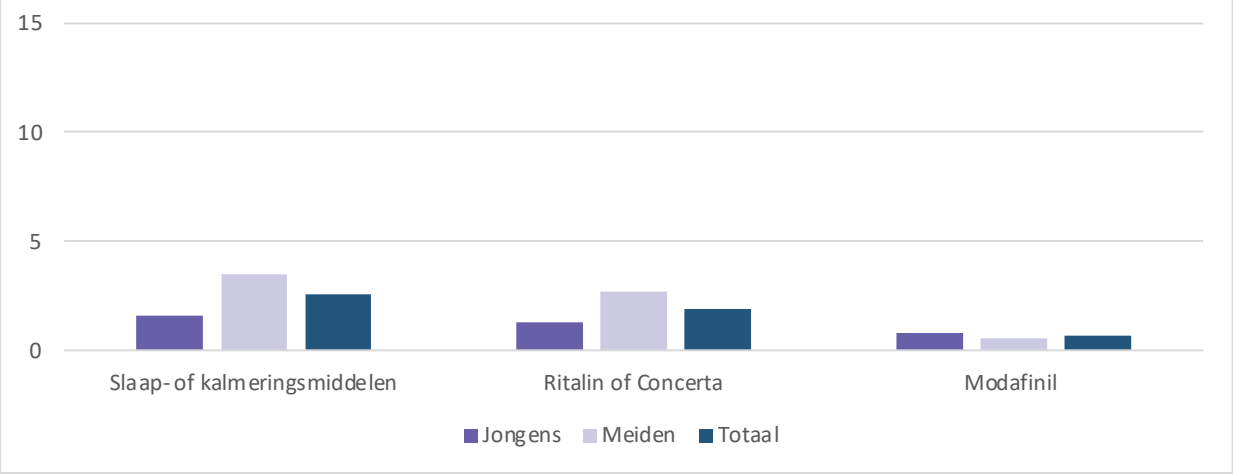
Van alle mbo-studenten heeft 4,8% ooit en 2,6% in het laatste jaar slaap- of kalmeringsmiddelen (benzodiazepinen) gebruikt zonder doktersvoorschrift (figuur 14). Bij de vraagstelling zijn voorbeelden genoemd zoals oxazepam en temazepam. In tegenstelling tot eerdere metingen is dit keer nadrukkelijk genoemd dat middelen zoals Valeriaan of Valdisper niet meegerekend moeten worden. Daarnaast heeft 4,3% van de mbo-studenten ooit in het leven en 1,9% in het laatste jaar Ritalin of Concerta (ADHD-medicatie) zonder doktersvoorschrift gebruikt. Verder heeft ongeveer 1% ooit in het leven Modafinil gebruikt zonder doktersvoorschrift en in het laatste jaar was dit minder dan 1%. Modafinil is een middel dat wordt voorgeschreven voor narcolepsie (slaapziekte), maar wordt soms gebruikt als prestatieverhogend middel.

Meiden hebben vaker slaap- en kalmeringsmiddelen gebruikt dan jongens, zowel ooit in het leven (5,9% versus 3,5%) als in het laatste jaar (3,5% versus 1,6%) (tabel 6, figuur 14 en 15). Het ooit gebruik van Ritalin of Concerta is vergelijkbaar onder jongens (4,2%) en meiden (4,4%). Het laatste jaar gebruik is hoger onder meiden (2,7%) dan jongens (1,3%). Voor Modafinil zijn er geen verschillen tussen jongens en meiden. Als we naar de leeftijdsgroepen kijken zien we dat het gebruik van slaap- of kalmeringsmiddelen zonder doktersvoorschrift en Ritalin of Concerta ooit in het leven het hoogst is onder 19-plussers (5,9% en 5,5%) (tabel 7).

Figuur 14. Gebruik van medicijnen zonder doktersvoorschrift ooit in het leven naar geslacht (%, 16 jaar en ouder)

Figuur 15. Gebruik van medicijnen zonder doktersvoorschrift in het laatste jaar naar geslacht (%, 16 jaar en ouder)

Trends in het gebruik van medicijnen zonder doktersvoorschrift

Tussen 2021 en 2025 is het percentage 16- t/m 18-jarige mbo-studenten dat ooit in het leven Modafinil heeft gebruikt zonder doktersvoorschrift, toegenomen van 0,4% naar 1,2% (tabel 8). Het percentage mbo'ers dat ooit in het leven Ritalin of Concerta heeft gebruikt is niet veranderd tussen 2021 en 2025. Het gebruik van slaap- en kalmeringsmiddelen en het laatste jaar gebruik van Ritalin of Concerta en Modafinil is voor het eerst uitgevraagd in 2023. Vanwege de verandering in vraagstelling ten opzichte van 2023 kunnen we geen trends laten zien voor het gebruik van slaap- en kalmeringsmiddelen. Het laatste jaar gebruik van Ritalin of Concerta lijkt afgenomen ten opzichte van 2023 (van 2,6% naar 1,8%), maar dit is niet significant. Voor Modafinil zien we een toename van 0,4% in 2023 naar 1,0% in 2025.

Bij de vorige meting in 2023 leken meer mbo'ers aan te geven dat zij slaap- of kalmeringsmiddelen hadden gebruikt. Mogelijk komt dit doordat toen niet duidelijk was of bij de drogist verkrijgbare middelen, zoals valeriaan en melatonine, ook werden meegerekend. In de huidige meting is expliciet aangegeven dat deze middelen niet meetellen. Hierdoor zijn de gegevens niet goed met elkaar te vergelijken.

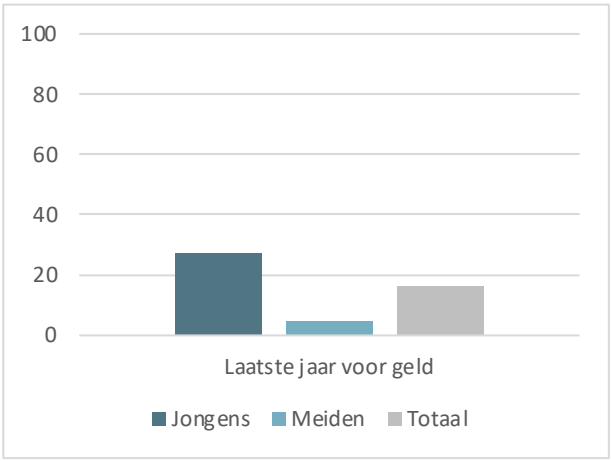
Gokken

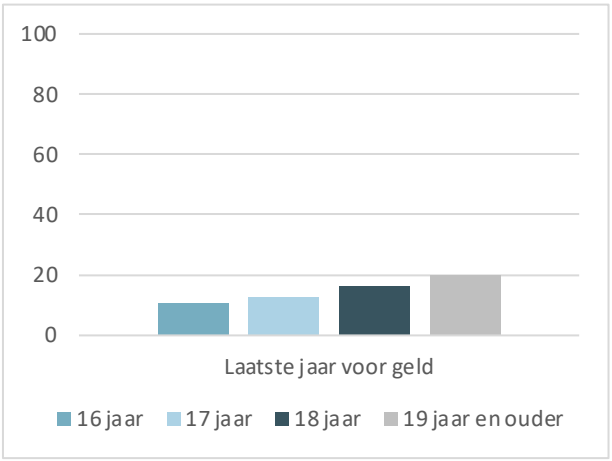
Om inzicht te krijgen in het online gokken voor geld, is aan de studenten gevraagd of ze de laatste 12 maanden aan één van de volgende gokvormen hadden deelgenomen: sportweddenschappen, online fruitautomaat, een casinogame of een andere online gokvariant. Bijna één op de zes (16,3%) mbo-studenten heeft gegokt voor geld in het laatste jaar. Jongens (27,3%) gokken vaker in het laatste jaar dan meiden (4,7%). Als we kijken naar de verschillende leeftijden, komt gokken vaker voor onder 18-jarigen en 19-plussers dan onder 16- en 17-jarigen.

Vergelijking met het voortgezet onderwijs

Gokken in het laatste jaar komt minder vaak voor onder 17-jarige mbo-studenten (12,9%) dan onder hun leeftijdsgenoten op het voorgezet onderwijs (19,1%).

Figuur 16. Gokken voor geld in het laatste jaar naar geslacht en leeftijd (%, 16 jaar en ouder)

Welzijn

Er is een aantal vragen gesteld aan de studenten over hun welzijn. Hieruit blijkt dat ruim één op de vijf (21,2%) mbo-studenten emotionele problemen* rapporteert en bijna één op de vijf (19,5%) ervaart druk door schoolwerk. Mbo-studenten gaven hun leven gemiddeld het cijfer 7,4.

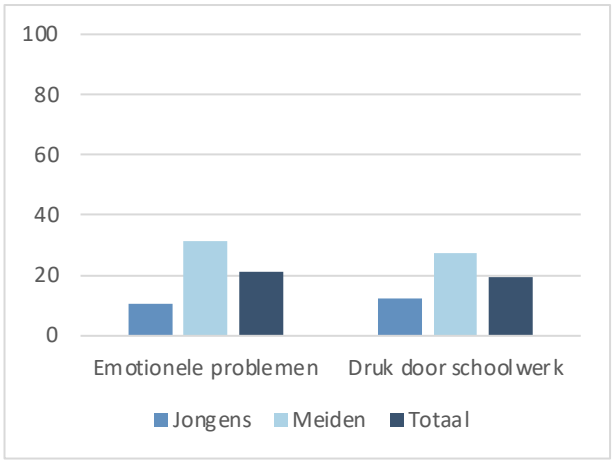
Meiden ervaren vaker emotionele problemen en druk door schoolwerk dan jongens (figuur 17, tabel 9). Ook geven jongens gemiddeld een hoger cijfer aan hun leven dan meiden (7,6 tegenover 7,2). Er is geen verschil tussen de leeftijden voor de maten van welzijn (figuur 17, tabel 10).

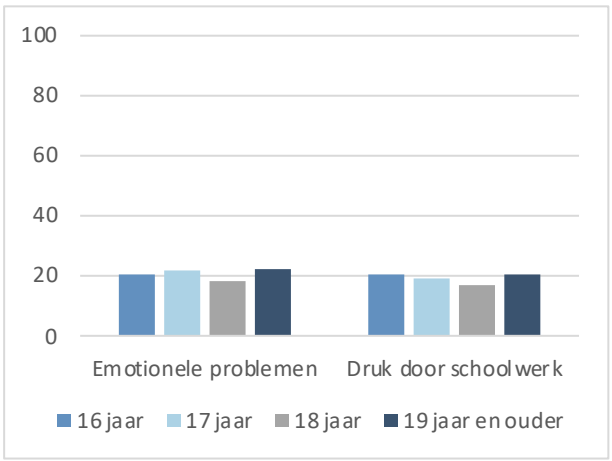
In 2019 zijn druk door schoolwerk en levens-tevredenheid ook gemeten. Er is geen verandering tussen 2019 en 2025 in druk door schoolwerk (19,9% versus 18,7%). Ook levenstevredenheid is vergelijkbaar tussen 2019 en 2025 (7,5 versus 7,4).

Vergelijking met het voortgezet onderwijs

Vergeleken met mbo-studenten van dezelfde leeftijd rapporteren 16- en 17-jarige leerlingen in het voortgezet onderwijs vaker emotionele problemen (16 jaar: 29,3% tegenover 20,4%; 17 jaar: 34,2% tegenover 21,7%) en druk door schoolwerk (16 jaar: 53,4% tegenover 20,3%; 17 jaar: 53,2% tegenover 19,1%) (tabel 10). Daarnaast geven mbo-studenten hun leven gemiddeld het cijfer 7,4, wat hoger is dan op het voortgezet onderwijs (7,1).

Figuur 17. Emotionele problemen en druk door schoolwerk naar geslacht en leeftijd (%, 16 jaar en ouder)

** De subschaal emotionele problemen van de Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) is gebruikt om emotionele problemen vast te stellen.*

Overzichtstabellen

Tabel 6. De prevalentie van middelengebruik, uitgesplitst naar geslacht (%, 16 jaar en ouder)[a-d]

	Jongens	Meiden	Totaal[d]
Roken			
Ooit in het leven	51,1	47,3	49,4
Afgelopen maand	34,7	29,7	32,4
Dagelijks	19,1	**14,8**	17,2
Vape			
Ooit in het leven	39,7	**45,5**	42,7
Laatste maand	18,2	**23,4**	20,8
Dagelijks	4,6	**8,2**	6,4
Nicotinezakjes			
Ooit in het leven	19,4	**8,8**	14,3
Dagelijks	3,0	**0,5**	1,8
Alcohol			
Ooit in het leven	76,1	**70,1**	73,3
Laatste jaar	71,7	**65,1**	68,7
Laatste maand	61,1	**53,3**	57,4
> 10 glazen op een weekenddag[b]	24,8	**7,4**	16,9
Cannabis			
Ooit in het leven	30,3	**25,1**	28,1
Laatste jaar	20,7	**16,0**	18,8
Laatste maand	13,0	**10,0**	11,9
Lachgas			
Ooit in het leven	11,1	**6,6**	9,2
Laatste jaar	3,2	2,1	2,7
Laatste maand	1,4	0,9	1,3
Enige drug[c]			
Ooit in het leven	16,9	**11,1**	14,4
Laatste jaar	10,4	**6,9**	9,0
Xtc			
Ooit in het leven	11,2	9,1	10,5
Laatste jaar	6,0	5,4	5,9
Laatste maand	1,8	2,6	2,4
Cocaïne			
Ooit in het leven	8,3	**5,2**	6,9
Laatste jaar	4,0	**2,1**	3,2
Laatste maand	1,2	1,1	1,3
Medicijnen zonder doktersvoorschrift			
Ritalin			
Ooit in het leven	4,2	4,4	4,3
Laatste jaar	1,3	**2,7**	1,9
Modafinil			
Ooit in het leven	1,0	0,8	1,1
Laatste jaar	0,8	0,6	0,7
Slaap- of kalmeringsmiddelen			
Ooit in het leven	3,5	**5,9**	4,8
Laatste jaar	1,6	**3,5**	2,6

[a] **Vet** = *verschil tussen jongens en meiden is significant.*
[b] *Bepaald onder degenen die in de laatste maand alcohol gedronken hebben.*
[c] *Dit betreft het gebruik van: xtc, 3-/4-MMC, cocaïne, truffels, ketamine, amfetamine, paddo's, 2C-B en LSD. Zie tabel 4 voor de ooit- en jaarprevalentie van de afzonderlijke drugs.*
[d] *In de totaalgroep zijn ook mbo-studenten met het geslacht 'anders' opgenomen. Daardoor kunnen de aantallen of percentages voor de totaalgroep hoger uitvallen dan die van jongens en meiden afzonderlijk.*

Tabel 7. De prevalentie van middelengebruik, uitgesplitst naar leeftijd en onderwijstype (%)[a-d]

	Mbo				Vo[c]	
	16 jaar	17 jaar	18 jaar	19 jaar en ouder	16 jaar	17 jaar
Roken						
Ooit in het leven	40,9[A]	48,1[AB]	46,0[AB]	53,9[B]	38,4	43,6
Laatste maand	25,7[A]	33,1[B]	31,2[AB]	34,7[B]	23,7	**23,2**
Dagelijks	12,5[A]	18,8[B]	16,0[AB]	18,3[AB]	**6,4**	**3,3**
Vape						
Ooit in het leven	43,2[A]	45,5[A]	41,6[A]	41,7[A]	41,1	44,2
Laatste maand	24,5[BC]	28,5[C]	19,7[AB]	16,7[A]	22,8	**18,2**
Dagelijks	8,7[BC]	9,8[C]	5,7[AB]	4,5[A]	6,8	**2,4**
Nicotinezakjes						
Ooit in het leven	11,6[A]	16,8[B]	14,5[AB]	13,9[AB]	-	-
Dagelijks	1,3[A]	1,4[A]	2,8[A]	1,7[A]	-	-
Alcohol						
Ooit in het leven	68,6[AB]	70,9[AB]	70,6[A]	77,0[B]	67,6	77,8
Laatste jaar	63,2[A]	67,2[AB]	67,4[AB]	71,6[B]	64,0	**75,4**
Laatste maand	51,2[A]	54,9[AB]	59,6[B]	59,6[AB]	51,3	60,7
>10 glazen in het weekend[d]	14,5[A]	21,1[B]	18,7[AB]	15,1[AB]	11,0	12,9
Cannabis						
Ooit in het leven	14,8[B]	22,3[A]	22,3[A]	37,1[C]	**21,2**	**30,1**
Laatste jaar	11,7[A]	16,7[B]	16,0[AB]	23,0[C]	**17,9**	22,2
Laatste maand	8,1[A]	10,4[AB]	10,0[A]	14,5[B]	9,6	11,5
Lachgas						
Ooit in het leven	4,8[A]	4,8[A]	5,6[A]	13,9[B]	2,8	1,9
Laatste jaar	2,5[AB]	2,0[AB]	1,7[A]	3,5[B]		
Laatste maand	1,3[A]	0,8[A]	0,8[A]	1,7[A]	1,0	1,3
Xtc						
Ooit in het leven	2,2[A]	4,0[A]	5,3[A]	17,9[B]	2,8	2,2
Laatste jaar	1,7[A]	2,2[A]	3,0[A]	10,0[B]	1,9	1,7
Laatste maand	1,1[A]	1,0[A]	1,3[A]	3,7[B]	1,1	1,0
Medicijnen zonder doktersvoorschrift						
Ritalin en Concerta						
Ooit in het leven	3,2[AB]	2,9[A]	4,0[AB]	5,5[B]	-	-
Laatste jaar	2,0[A]	1,2[A]	2,3[A]	2,1[A]	-	-
Modafinil						
Ooit in het leven	1,1[A]	1,5[A]	1,1[A]	0,9[A]	-	-
Laatste jaar	0,6[A]	1,2[A]	1,0[A]	0,5[A]	-	-
Slaap- of kalmeringsmiddelen						
Ooit in het leven	5,0[AB]	4,0[AB]	3,0[A]	5,9[B]	-	-
Laatste jaar	3,1[A]	2,0[A]	1,6[A]	3,0[A]	-	-

[a] **Vet** = *verschil tussen mbo en vo van dezelfde leeftijd is significant.*
[b] *Verschillende superscripten betekenen dat verschillen tussen de leeftijdsgroepen op het mbo significant zijn. Bijvoorbeeld: 16-jarige mbo-studenten roken minder vaak dagelijks dan oudere mbo'ers.*
[c] *Voor deze analyses is een andere weging voor de 16-jarigen toegepast waardoor de cijfers iets kunnen verschillen van het HBSC-rapport.*
[d] *Bepaald onder degenen die in de laatste maand alcohol gedronken hebben.*

Tabel 8. Trends in middelengebruik onder 16- t/m 18-jarige mbo-studenten (%)[a-d]

	2015	2017	2019	2021	2023	2025
Roken						
Ooit in het leven	54,2	52,4	45,4	47,2	47,9	**45,5**
Laatste maand	35,0	33,6	26,0*	28,4	30,6	30,5
Dagelijks	21,5	19,0	12,3*	11,9	13,5	16,2
Vape						
Ooit in het leven	44,5	46,9	39,3*	39,1	46,9*	43,6
Dagelijks gebruik	0,5	0,9	0,6	1,2	8,1*	**8,1**
Nicotinezakjes						
Ooit in het leven				7,8	12,0*	**14,6**
Alcohol						
Ooit in het leven	77,6	83,3	78,9	77,6	76,4	70,2
Laatste maand	63,2	70,7	66,3	65,4	60,3	55,5
> 10 glazen op weekenddag[d]	19,8	22,6	19,8	21,5	17,4	18,6
Cannabis						
Ooit in het leven	31,9	33,2	27,5	30,4	25,9	**20,3***
Laatste maand	14,1	14,9	12,4	14,0	12,7	**9,6**
Lachgas						
Ooit in het leven	17,2	27,6*	29,8	20,8*	10,5*	**5,1***
Laatste maand	5,2	6,3	8,3	3,9*	1,2*	**0,9**
Xtc						
Ooit in het leven	9,9	8,4	7,1	9,2	7,5	**3,9***
Laatste maand	3,7	2,1	2,9	2,7	2,6	**1,2***
Cocaïne						
Ooit in het leven	3,9	4,2	2,6	3,7	4,0	2,6
Laatste maand	1,2	1,6	0,9	1,1	1,2	0,7
3-/4-MMC						
Ooit in het leven				2,3	4,7*	2,8*
Ketamine						
Ooit in het leven		2,6	2,3	2,4	2,7	1,5
Amfetamine						
Ooit in het leven	4,9	4,3	2,4*	2,0	2,5	**1,6**
2-CB						
Ooit in het leven		2,1	1,9	3,1	2,5	1,2*
Paddo's						
Ooit in het leven	3,9	2,6	2,1	2,8	2,4	**1,8**
Medicijnen zonder doktersvoorschrift						
Slaap- en kalmeringsmiddelen						
Ooit in het leven					9,7	3,9*
Laatste jaar					6,6	2,2*
Ritalin of Concerta						
Ooit in het leven				3,9	4,8	3,4
Laatste jaar					2,6	1,8
Modafinil						
Ooit in het leven				0,4	0,6	**1,2***
Laatste jaar					0,4	1,0*

[a] * = *significant verschil met voorgaande meting,* **Vet** = *significant verschil tussen huidige meting (2025) en eerste meting.*
[b] *Trends uitgesplitst naar leeftijd (16- 17- en 18-jarigen) besproken in de tekst, niet in tabel. Tabel op aanvraag beschikbaar.*
[c] *In factsheets van voorgaande monitoren staan trends beschreven van mbo én hbo studenten samen, in deze tabel staan de trendgegevens van alleen mbo-studenten.*
[d] *Alleen bepaald onder degenen die in de laatste maand alcohol gedronken hebben.*

Tabel 9. De prevalentie van gokken en welzijn, uitgesplitst naar geslacht (% of gemiddelde, 16 jaar en ouder)[a]

	Jongens	Meiden	Totaal
Gokken			
Laatste jaar voor geld	27,3	**4,7**	16,3
Welzijn			
Emotionele problemen	10,5	**31,4**	21,2
Druk door schoolwerk	12,1	**27,3**	19,5
Cijfer levenstevredenheid (0-10)	7,6	**7,2**	7,4

[a] **Vet** = *verschil tussen jongens en meiden is significant.*

Tabel 10. De prevalentie van gokken en welzijn, uitgesplitst naar leeftijd en onderwijstype (% of gemiddelde)[a,b]

	Mbo				Vo	
	16 jaar	17 jaar	18 jaar	19 jaar en ouder	16 jaar	17 jaar
Gokken						
Laatste jaar voor geld	10,6^{A}	12,9^{AB}	16,1^{BC}	19,7^{C}	7,5	**19,1**
Welzijn						
Emotionele problemen	20,4^{A}	21,7^{A}	18,4^{A}	22,3^{A}	**29,3**	**34,2**
Druk door schoolwerk	20,3^{A}	19,1^{A}	17,0^{A}	20,4^{A}	**53,4**	**53,2**
Cijfer levenstevredenheid (0-10)	7,4^{A}	7,4^{A}	7,5^{A}	7,4^{A}	**7,0**	**7,1**

[a] **Vet** = *verschil tussen mbo en vo van dezelfde leeftijd is significant.*
[b] *Verschillende superscripten betekenen dat verschillen tussen de leeftijdsgroepen op het mbo significant zijn. Bijvoorbeeld: 16-jarige mbo-studenten gokken minder minder vaak dan oudere mbo'ers.*

Over het onderzoek

De Mbo-Monitor brengt het middelengebruik, gokken en welzijn van studenten op het mbo in kaart. Het Trimbos-instituut heeft dit onderzoek in 2025 voor de zesde keer uitgevoerd, in samenwerking met Verian. De metingen in 2015 tot en met 2021 zijn uitgevoerd onder zowel hbo als wo studenten, maar in 2023 en 2025 zijn deze alleen uitgevoerd op het mbo en zijn ook studenten van 19 jaar en ouder ondervraagd. Cijfers over studenten op het hbo en de universiteit worden gerapporteerd in de Monitor Mentale gezondheid en Middelengebruik Studenten hoger onderwijs.[3]

Aan het onderzoek hebben in totaal 4.041 mbo-studenten deelgenomen (tabel 11). De beschreven kerncijfers bevatten gegevens over mbo-studenten van 16 jaar en ouder. Omdat studenten van 19 jaar en ouder pas sinds 2023 zijn meegenomen in de monitor, zijn trendanalyses beperkt tot mbo-studenten van 16 t/m 18 jaar. De resultaten van deze groep worden vergeleken met die uit eerdere metingen om veranderingen in de tijd in kaart te brengen (tabel 8). Hierdoor kunnen de trendcijfers voor 2025 enigszins afwijken van de eerder gerapporteerde cijfers voor 2025, die betrekking hebben op alle deelnemende mbo-studenten. Voor een aantal uitkomsten kunnen de resultaten vergeleken worden met die van 16- en 17-jarige leerlingen van het regulier voortgezet onderwijs. Deze gegevens zijn afkomstig uit het HBSC-onderzoek 2025.[2]

Steekproefkenmerken en dataverzameling

Verian heeft in opdracht van het Trimbos-instituut de dataverzameling uitgevoerd. Het doel van de monitor is om tweejaarlijks inzicht te krijgen in het middelengebruik, gokken en welzijn onder representatieve steekproef van ongeveer 4.000 mbo-studenten. Om een goede afspiegeling van mbo-studenten te verkrijgen zijn mbo-instellingen benaderd voor deelname op basis van onderwijssector, leerlingaantal en de spreiding over het land. De manier van benaderen van scholen en studenten was gelijk aan die van de voorgaande monitoren.[33]

De dataverzameling is uitgevoerd in het najaar van 2025 op 64 mbo-locaties. Op een centrale plek in de school, zoals de kantine of centrale hal, benaderden onderzoeksassistenten studenten om deel te nemen aan het onderzoek. Waar mogelijk werd standaard elke vijfde student die langsliep aangesproken, zodat het

zoveel mogelijk willekeurig was. Wanneer studenten mee wilden doen vulden zij zelf digitaal op een tablet de vragenlijst in, zonder dat de onderzoeksassistent mee kon kijken. Het invullen duurde ongeveer 5 minuten.

In totaal zijn 5.493 studenten aangesproken om mee te doen aan het onderzoek, waarvan een deel weigerde om mee te doen of te jong was. Het percentage studenten dat mee heeft gedaan (*n*=4.041) komt daarmee op 74%. De belangrijkste redenen om niet deel te nemen waren geen interesse (44%) en geen tijd (38%). Daarnaast gaf 11% een andere reden en was 8% jonger dan 16 jaar. De leeftijd van de mbo-studenten die hebben deelgenomen ligt tussen de 16 en 35 jaar.

Statistische analyses

Alle resultaten in dit rapport zijn statistisch getoetst, voornamelijk met logistische regressieanalyses. De data zijn gewogen naar geslacht, leeftijd en onderwijssector. Als er verschillen tussen groepen worden genoemd, dan zijn deze statistisch significant ($p < 0.05$), tenzij anders vermeld. Significant betekent dat het heel waarschijnlijk is dat er ook echt een verschil is tussen groepen. De kans dat het verschil per toeval is gevonden, is dan namelijk kleiner dan 5%.

Tabel 11. Steekproefkenmerken van Mbo-Middelenmonitor 2025 (ongewogen aantallen en gewogen percentages)

	N	%
Totaal	4.041	
Geslacht		
Jongens	1.992	51,0
Meisjes	2.009	47,8
Anders	40	1,2
Leeftijd		
16	853	14,3
17	1.119	20,9
18	902	18,1
19 jaar en ouder	1.167	46,7
Onderwijssector[a]		
Economie	820	18,7
ICT en Techniek	1.135	31,7
Zorg en Welzijn	1.498	34,8
Voedsel, Groen en Gastvrijheid	495	12,8
Anders	82	2,0

[a] *Indeling van de mbo-sectoren is als volgt: Economie: mbo Handel, mbo Zakelijke dienstverlening; ICT en Techniek: mbo ICT en industrie, mbo Mobiliteit en transport, mbo Techniek en gebouwde omgeving; Zorg, Welzijn en Sociale studies: mbo Zorg en welzijn; Voedsel, Groen en Gastvrijheid: mbo Voedsel, Groen en Gastvrijheid.*

Referenties

1. Rombouts, M., Morren, K., van Dorsselaer, S., Tuithof, M., Monshouwer, K. (2024). Peilstationsonderzoek Scholieren 2023. Geraadpleegd op: 1 oktober 2026. Trimbos-instituut.
2. De Looze, M., Kapitein, M., van Dorsselaer, S., Rombouts, M., Baams, L., Geurts, S., et al. (2026). HBSC 2025. Gezondheid en welzijn van jongeren in Nederland. Universiteit Utrecht en Trimbos-instituut.
3. Nuijen, J., Busch, M., Winkens, K., Verweij, A., Dopmeijer, J., Buijs, M., et al. (2025). Monitor Mentale gezondheid en Middelengebruik Studenten hoger onderwijs 2025. Trimbos-instituut.
4. Brouwer, S., Van der Wal, M., Heida, W., & van Hogen-Koster, S. (2025). Leefstijltrends bij mbo-studenten: Tien jaar mbo in beeld (2013/2014-2023/2024). MBO Raad.
5. Nabben, T., Groen-Molenaar, A. & Hilbink-Smolders, M. (2026). Antenne Amsterdam 2025: Trends in gebruik van alcohol, tabak, cannabis en andere drugs. Hogeschool van Amsterdam.
6. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2025). Alcoholgebruik: volwassenen. Volksgezondheid en Zorg Info. Geraadpleegd op 16 oktober 2026, van VZinfo alcoholgebruik volwassenen
7. Nationale Drug Monitor, editie 2025. Cannabis 3.2.2 Veranderingen in cannabisgebruik onder volwassenen - Nationale Drug Monitor. https://www.nationaledrugmonitor.nl/cannabis-demografische-kenmerken-algemene-bevolking/. Geraadpleegd op: 16 oktober 2026. Trimbos-instituut, Utrecht & WODC, Den Haag.
8. Trimbos-instituut. (2026). NEMESIS: Prevalentie van psychische aandoeningen - cijfers per aandoening. Geraadpleegd op 16 oktober 2026, van NEMESIS cijfers per aandoening
9. Wisselink, D. J., Van der Slink, J. B., & Regtop, V. R. (2025). Kerncijfers verslavingszorg 2016-2025. Landelijk Alcohol en Drugs Informatie Systeem (LADIS).
10. NVIC Jaaroverzicht 2025. Acute vergiftigingen bij mens en dier. NVIC Rapport 01/2026, Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum, Universitair Medisch Centrum Utrecht, 2026.
11. Van Beek, R. J. J., Monschouwer, K., Schutten, F., den Hollander, W., Andree, R., van Laar, M. (2024). Het Grote Uitgaansonderzoek 2023. Uitgaanspatronen, middelengebruik, gezondheid en intentie tot stoppen of minderen onder jongeren en jongvolwassenen.Trimbos-instituut.
12. Nationale Drug Monitor, editie 2025. Lachgas 13.2 Gebruik: volwassenen - Nationale Drug Monitor. https://www.nationaledrugmonitor.nl/lachgas-gebruik-algemene-bevolking/. Geraadpleegd op: 5 oktober 2026. Trimbos-instituut, Utrecht & WODC, Den Haag.
13. Nationale Drug Monitor, editie 2025. Lachgas 13.8 Aanbod en markt - Nationale Drug Monitor. https://www.nationaledrugmonitor.nl/lachgas-aanbod-en-markt/. Geraadpleegd op: 16 oktober 2026. Trimbos-instituut, Utrecht & WODC, Den Haag.
14. Rijksoverheid (2022, 14 november). Per 1 januari 2023 verbod op lachgas. Geraadpleegd op: 1 oktober 2026.
15. Trimbos-instituut (2024). Informatie over lachgas voor professionals. Geraadpleegd op: 1 oktober 2026. Trimbos-instituut.
16. Nationale Drug Monitor, editie 2025. Lachgas 13.3.5 Lachgasgebruik onder kwetsbare groepen jongeren en jongvolwassenen - Nationale Drug Monitor. https://www.nationaledrugmonitor.nl/lachgas-kwetsbare-groepen-jongeren/. Geraadpleegd op: 16 oktober 2026. Trimbos-instituut, Utrecht & WODC, Den Haag.
17. Nationale Drug Monitor, editie 2025. NPS 8.8.2 Samenstelling - Nationale Drug Monitor. https://www.nationaledrugmonitor.nl/nps-samenstelling/. Geraadpleegd op: 16 oktober 2026. Trimbos-instituut, Utrecht & WODC, Den Haag.
18. Hutten, N., Smit-Rigter, L. (2026). Jaarbericht DIMS 2025. Trimbos-instituut.
19. Smit-Rigter, L., van Goor, M., Schutten, F. (2024). Factsheet 3MMC. Trimbos-instituut.
20. Nationale Drug Monitor, editie 2025. NPS 8.1 Over NPS - Nationale Drug Monitor. https://www.nationaledrugmonitor.nl/nps-over-nps/. Geraadpleegd op: 16 oktober 2026. Trimbos-instituut, Utrecht & WODC, Den Haag.
21. Nationale Drug Monitor, editie 2025. Slaap- en kalmeringsmiddelen 10.8 Aanbod en markt - Nationale Drug Monitor. https://www.nationaledrugmonitor.nl/slaapen-kalmeringsmiddelen-aanbod-en-markt/. Geraadpleegd op: 5 oktober 2026. Trimbos-instituut, Utrecht & WODC, Den Haag.
22. Nationale Drug Monitor, editie 2025. Slaap- en kalmeringsmiddelen 10.6.3 Incidenten 10.8 Aanbod en markt - Nationale Drug Monitor. https://www.nationaledrugmonitor.nl/10-6-3-incidenten/. Geraadpleegd op: 16 oktober 2026. Trimbos-instituut, Utrecht & WODC, Den Haag.
23. Hessels, M., Geerlings, M., van den Berg, T., van Amerongen, G., Rutten, E. et al. (2024). Landelijk onderzoek naar de naleving van de leeftijdsgrens bij alcohol- en tabaksverkoop in 2024. Bureau Objectief.
24. van Beek, R., Andree, R., de Jonge, M. (2023). Drugs online: Een inventarisatie van online kanalen voor drugsverkoop onder jongeren en perspectieven op online drugspreventie. Trimbos-instituut.
25. Kansspelautoriteit. (2026). Onderzoek naar het gokgedrag van jongvolwassenen: De eerste maanden op een nieuw account.
26. Youngworks. (2026). Kansspelreis <18 jaar in beeld.
27. Rijksoverheid. (2025). Samenhangende preventiestrategie. https://www.rijksoverheid.nl/documenten/2025/06/13/samenhangende-preventiestrategie
28. RIVM. (2024). Doorrekening impact Nationaal Preventieakkoord: deelakkoord problematisch alcoholgebruik; Worden de ambities voor 2040 bereikt?
29. Schaap, J., Troelstra, S., Croes, E., Willemsen, M. (2023). Elektronische sigaretten (vapes). Trimbos-instituut.
30. NVWA. Verbod op verkoop van rookwaren op afstand. Geraadpleegd op: 1 oktober 2026.
31. Rijksoverheid (2023). Registratieplicht verkooppunten van tabak en vapes. Geraadpleegd op: 1 oktober 2026.
32. NVWA. Verbod op vapes met een smaak. Geraadpleegd op: 1 oktober 2026.
33. Morren, K., van Dorsselaer, S., Monshouwer, K. (2024). Middelengebruik onder studenten van 16 t/m 18 jaar op het mbo 2023. Trimbos-instituut. Trimbos-instituut.

Trimbos instituut

Colofon

Trimbos-instituut
Postbus 725
3500 AS Utrecht
T: 030 – 297 11 00

Financiering
Ministerie van VWS

Auteurs
Robin Smits, PhD
drs. Saskia van Dorsselaer
Karin Monshouwer, PhD

Vormgeving & productie
The Creative Hub

Beeld
istockphoto.com

Bestelinformatie
Deze factsheet is als download beschikbaar of te bestellen via www.trimbos.nl/webwinkel

Artikelnummer: *TRI-52-008*

© 2026, Trimbos-instituut, Utrecht

Copyrights Trimbos-instituut
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt, in enige vorm op enige wijze, zonder voorafgaande toestemming van het Trimbos-instituut.